

Riksdagens protokoll

2006/07:15

Torsdagen den 26 oktober

Kl. 12.00 – 15.46

Protokoll
2006/07:15

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 19 oktober.

2 § Anmälan om förändringar i regeringens sammansättning

Från statsminister Fredrik Reinfeldt (m) hade följande skrivelse inkommit:

Till riksdagens talman

Förändringar i regeringens sammansättning

Jag har förordnat Lena Adelsohn Liljeroth och Sten Tolgfors att vara statsråd fr.o.m. denna dag.

Stockholm den 24 oktober 2006

Fredrik Reinfeldt

Skrivelsen lades till handlingarna.

3 § Anmälan om ersättare för statsråd

Talmannen anmälde att följande ersättare från och med denna dag kallats att tjänstgöra i stället för riksdagsledamöter som är statsråd:

Margareta Cederfelt för Lena Adelsohn Liljeroth

Oskar Öholm för Sten Tolgfors

4 § Val

Anf. 1 INGER RENÉ (m):

Herr talman! Valberedningen har enhälligt godkänt gemensamma listor för valen av ledamöter och suppleanter i Europarådets svenska delegation. I egenskap av ordförande i valberedningen ber jag att till talmannen få överlämna de gemensamma listorna.

Talmannen meddelade att en promemoria med föreslagna namn hade delats ut till kammarens ledamöter.

Valen till Europarådets svenska delegation avsåg tiden från den 1 november 2006 till motsvarande tidpunkt efter nästa riksdagsval.

5 § Val av av ledamöter och suppleanter i Europarådets svenska delegation

Företogs val av sex ledamöter och sex suppleanter i Europarådets svenska delegation.

Sedan de av Inger René för dessa val avlämnade gemensamma listorna godkänkts av kammaren befanns följande personer valda från den 1 november 2006 till motsvarande tidpunkt efter nästa riksdagsval till

ledamöter i Europarådets svenska delegation

Göran Lindblad (m)
Björn von Sydow (s)
Marietta de Pourbaix-Lundin (m)
Carina Ohlsson (s)
Kerstin Lundgren (c)
Morgan Johansson (s)

suppleanter i Europarådets svenska delegation

Anna Lilliehöök (m)
Carina Hägg (s)
Kent Olsson (m)
Michael Hagberg (s)
Jan Ertsborn (fp)
Lena Hallengren (s)

6 § Avsägelse

Talmannen meddelade att *Ulf Sjösten* (m) av sagt sig uppdraget som ledamot i riksdagens valberedning.

Kammaren biföll denna avsägelse.

7 § Anmälan om kompletteringsval till riksdagens valberedning

Talmannen meddelade att Moderata samlingspartiets riksdagsgrupp på grund av uppkomna vakanser anmält

Ulla Löfgren, Björn Hamilton och Jan-Evert Rådström som ledamöter i riksdagens valberedning samt

Gunnar Axén, Cecilia Magnusson och Ulf Sjösten som suppleanter i riksdagens valberedning.

ledamöter i riksdagens valberedning

Ulla Löfgren (m)
Björn Hamilton (m)
Jan-Evert Rådström (m)

suppleanter i riksdagens valberedning

Gunnar Axén (m)
Cecilia Magnusson (m)
Ulf Sjösten (m)

8 § Meddelande om allmänpolitisk debatt

Talmannen meddelade att den allmänpolitiska debatten skulle inledas *onsdagen den 8 november kl. 9.00.*

Meddelandet hade delats ut till kammarens ledamöter.

9 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2006/07:24

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:24 Tidsbegränsade anställningar
av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 17 november 2006.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresa utomlands.

Stockholm den 23 oktober 2006

Näringsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

10 § Svar på interpellation 2006/07:23 om nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten

*Svar på
interpellationer*

Anf. 2 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Tina Ehn har frågat mig på vilket sätt jag avser att säkerställa att Jordbruksverket kommer att uppfylla målet om ett gott djurskydd och på vilket sätt jag avser att garantera ett gott djurskydd för försöksdjuren med anledning av nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten.

Djurskyddsmyndigheten inrättades den 1 januari 2004. Den nya myndigheten övertog då det ansvar som Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden dittills hade haft enligt djurskyddslagen.

I budgetpropositionen för 2007 föreslår regeringen flera åtgärder för att effektivisera den statliga administrationen och föreslår nedläggningar eller sammanslagningar av vissa myndigheter för att arbetet ska kunna bedrivas mer kostnadseffektivt. Som ett led i denna process avvecklas Djurskyddsmyndigheten från och med den 1 juli 2007.

Nedläggningen betyder inte att vi drar ned på ambitionerna för djurskyddet. För att målet ett gott djurskydd ska kunna uppfyllas med bibehållen hög kvalitet kommer verksamhetsområdet djurskydd att inordnas under Jordbruksverket. Jordbruksverket har sedan länge en gedigen erfarenhet av djurskyddsfrågor. Djurskyddsfrågorna låg där tidigare och verksamheten fungerade bra. Verket har även erfarenhet av försöksdjursfrågor eftersom myndigheten tidigare hade ansvaret för stora delar av detta område. Nu lyfter vi tillbaka frågorna dit och är övertygade om att arbetet kommer att gynna djurskyddet i framtiden.

En extern snabbanalys kommer att göras för att se över formerna för överflyttning till Jordbruksverket. Regeringen avser därefter att återkomma till riksdagen när det gäller nödvändiga lagändringar med mera. Det slutliga beslutet om djurskyddsfrågornas framtid kommer att tas av riksdagen.

Arbetet med ett gott djurskydd har en lång historia i Sverige, vilket såväl myndigheter som näring och organisationer bidragit till. Regeringen avser att arbeta aktivt inom djurskyddsområdet nationellt, inom EU och internationellt. Detta gäller självfallet både försöksdjur och andra djur. EU-arbetet är av särskilt stor betydelse eftersom en stor del av lagstiftningen beslutas inom unionen. Sverige ska fortsätta att vara ett föregångsland och jag vill arbeta för att höja djurskyddsnivån inom EU.

Mot bakgrund av detta bedömer jag att det finns alla förutsättningar för att djurskyddsarbetet kommer att kunna bedrivas med hög kvalitet.

Anf. 3 TINA EHN (mp):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka för svaret som jag fått av jordbruksministern. Svaret som jordbruksministern lämnat gör mig dock både orolig och fundersam över hur det svenska djurskyddet kommer att se ut i framtiden. I svaret säger jordbruksministern att nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten inte innebär några sänkta ambitioner för djurskyddet i Sverige. Jag tolkar det som att jordbruksministern tycker att djurskyddet är en viktig fråga att arbeta med i Sverige och internationellt.

Det goda djurskyddet som vi har i Sverige kostar emellertid pengar, och jag kan inte se att det i budgetpropositionen finns några pengar medflyttade till Jordbruksverket. Jordbruksverket är ju tänkt att ta över rollen som djurskyddsmyndighet, och detta redan från och med den 1 juli 2007.

När Djurskyddsmyndigheten bildades var det med anledning av att man såg en konfliktsituation inom djurskydd och näring, som båda låg under Jordbruksverket. En utredning tillsattes på initiativ av dåvarande jordbruksminister Margareta Winberg. Utredningen gjordes av Jordbruksverkets tidigare generaldirektör Svante Englund, som kom fram till och, som motivering till varför djurskyddsfrågorna inte bör handläggas av Jordbruksverket utan av en särskild djurskyddsmyndighet, i sin utred-

ning skriver att ”den nuvarande organisationen, där en och samma myndighet handlägger frågor som rör djurskydd och jordbrukets produktivitet, kan misstänkliggöras för bristande objektivitet”. Englund, som själv lett Jordbruksverket, bör ju veta vad han talar om. Man förde också över de frågor och den kompetens som funnits vid Centrala försöksdjursnämnden till den nya myndigheten.

Under den korta tid som Djurskyddsmyndigheten funnits har det byggts upp en bred och djup kompetens bland de anställda. I kåren av anställda finns veterinärer, zoologer, etologer, agronomer, byggnadsingenjörer, jurister med flera yrkesgrupper. Av myndighetens ca 50 anställda är tio disputerade forskare. Den vetenskapliga kompetensen är således mycket hög. Det vore skamligt att slå sönder den nu. Hur tänker jordbruksministern se till att den breda och höga kompetens som finns på myndigheten inte slås sönder?

Anf. 4 ANITA BRODÉN (fp):

Herr talman! Folkpartiet har ju varit positivt till Djurskyddsmyndigheten. Vi har nu ställt oss bakom det beslut som vi i alliansen gemensamt har tagit. Jag tycker att det är värt att påpeka att vårt goda djurskydd inte började i och med Djurskyddsmyndighetens tillkomst, utan att det precis som jordbruksministern påpekade har funnits under lång tid. Men det är också viktigt att jordbruksministern väldigt tydligt markerar att arbetet nu kommer att fortsätta och dessutom intensifieras vad gäller det goda djurskyddet, som ska vara det allra bästa.

Jag har några konkreta frågeställningar som jag skulle vilja ta upp här. Det är bra att det nu blir en ganska snabb utredning eftersom det är viktigt att man får ett klart besked och att det i budgeten kommer att ges utrymme för de medel som behövs för de viktiga uppgifterna. Att möjligheterna ges till en så fristående enhet som möjligt är viktigt, för jag är övertygad om att det finns en poäng i att ha ett fristående djurskydd under Jordbruksverket. Den kompetens som finns och som är utvecklad måste tas till vara. Den ska vi inte lämna ifrån oss utan i stället verkligen utnyttja.

Min sista konkreta fråga är: Jordbruksministern nämnde EU, och jag tycker att det skulle vara intressant att få ta del av de tankar som jordbruksministern möjligen har. Det pågår ju diskussioner om ett samlat EU-centrum där både forskning och djurskydd skulle kunna lyftas fram. Finns det tankar på att vi skulle kunna driva på och på så sätt vara proaktiva i de här frågorna?

Anf. 5 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Låt mig först repetera att regeringen avser att aktivt arbeta inom djurskyddsområdet – nationellt, inom EU och internationellt. Det gäller både försöksdjuren och andra djur. Sverige ska alltså fortsätta att vara ett föregångsland och jag vill arbeta för att höja djurskyddsnivån inom EU.

Vi kommer under hösten att analysera de anslagsmässiga konsekvenserna av nedläggningen av myndigheten. Vi kommer även innan det slutgiltiga beslutet fattas att redovisa för riksdagen vilka anslagsmässiga konsekvenser förändringen får i den statliga administrationen. Regering-

en avser alltså att återkomma till riksdagen avseende formerna och finansieringen av djurskyddsverksamheten.

Apropå Tina Ehns frågeställningar vill jag också påpeka att det fanns rätt kompetens på Jordbruksverket då djurskyddsverksamheten fanns där. Jag förutsätter att kompetens kommer att finnas på den myndighet som nu får ansvaret för det här politikområdet.

Vad beträffar Anita Brodéns frågeställningar måste jag hänvisa till den snabbanalys som nu ska göras. Den ska ju bland annat utreda hur verksamheten ska organiseras. Jag vill inte föregripa den analysen. Det vore inte rättvist, framför allt inte mot den person eller de personer som kommer att få uppgiften att göra analysen.

Avslutningsvis vill jag säga att jag är beredd att vidta åtgärder och försöka få så mycket som möjligt av EU:s olika centrum och kompetenser till vårt land. Vi har en hög kompetens i vårt land, då många människor är intresserade av de här frågorna. Därför har jag faktiskt redan tagit initiativ till att vi inom Regeringskansliet ska bereda möjligheterna för att vi i vårt land ska få ett kompetenscentrum för den europeiska unionen på det här området.

Anf. 6 TINA EHN (mp):

Herr talman! Jordbruksministern ger inte klarhet på de punkter jag hade önskat. Jag vill lite grann bemöta det som har sagts här.

För att säkerställa ett gott djurskydd krävs resurser, både personella och ekonomiska. Myndigheten arbetar i dag bland annat med att ta fram föreskrifter. En föreskriftsserie kräver omvårdnad. Den måste uppdateras regelbundet utifrån nya forskningsrön och gjorda erfarenheter. I sammanhanget kan nämnas att den föreskriftsserie som Jordbruksverket lämnade ifrån sig innehöll föreskrifter som inte hade blivit uppdaterade sedan början av 1980-talet. Djurskyddslagen från 1988 och de efterföljande skärpningar som riksdagen fattat beslut om hade alltså ännu inte år 2004 fått genomslag i hela föreskriftsserien.

Myndigheten arbetade vidare med tillsynsvägledning till landets länsstyrelser och kommuner. I Riksrevisionens första rapport, som kom 2003, riktades skarp kritik mot hur Jordbruksverket hade fungerat som central tillsynsmyndighet. Bland annat skrev man att det hade tagit tolv år för Jordbruksverket att få ut tillsynsvägledning i form av allmänna råd. Riksrevisionen konstaterade att Djurskyddsmyndigheten skulle komma att ha bättre förutsättningar för att bedriva det arbetet. Djurskyddsmyndigheten arbetar med att främja utvecklingen av alternativ till djurförsök och att samordna arbetet i landets sju djurförsöksetiska nämnder, där den djurförsöksetiska prövningen sker.

Listan över vad Djurskyddsmyndigheten gör är långt ifrån fullständig. Vad jag vill säga med upprepningen är att Djurskyddsmyndigheten gör ett stort och viktigt arbete för att ett gott djurskydd ska säkerställas. Det krävs ekonomiska resurser till detta. Kan jordbruksministern i dag lova att resurserna för arbetet med att säkerställa ett gott djurskydd inte kommer att förändras, och hur kommer det i så fall att gå till?

Anf. 7 ANITA BRODÉN (fp):

Herr talman! Det här har varit en viktig debatt, framför allt för att visa på att alliansen värnar om djurskyddet. Vi kommer att slåss för att det

även fortsättningsvis ska vara ett gott djurskydd och för att nivån ska bli ännu högre. Därför är det skönt att få höra jordbruksministerns ställningstagande och markeringar här.

Utredning pågår. Jag har förståelse för att jordbruksministern inte kan gå in på detaljer här. Men låt mig ändå skicka med jordbruksministern en uppmaning att tala väl för att det europeiska kompetenscentrumet om det blir aktuellt ska förläggas till Sverige.

Anf. 8 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Låt mig ytterligare en gång säga att det här politikområdet kräver resurser. Jag är medveten om det. Hela regeringen är medveten om det. Låt mig också upprepa att vi under hösten kommer att analysera de anslagsmässiga konsekvenserna, och vi kommer innan något slutgiltigt beslut fattas att återkomma till riksdagen och redovisa vilka konsekvenser regeringen bedömer att den här föreslagna förändringen får i den statliga administrationen.

Jag är väl medveten om att ett politikområde av den här typen också kräver duktiga medarbetare. Det handlar ju inte om en kunskap som man så att säga kan tillägna sig över en natt.

Till Anita Brodén vill jag säga att jag både för egen del och för regeringen tar med mig den utsaga och det medskick jag fick från Anita Brodén. Jag kommer också att vidarebefordra den till den eller dem som kommer att göra snabbanalysen så att man kan lyfta in det i den analys som nu ska göras.

Anf. 9 TINA EHN (mp):

Herr talman! Det är bra att jordbruksministern tänker satsa på ett starkt djurskydd inom internationellt samarbete. Jag håller med Anita Brodén om att det skulle vara väldigt intressant om det europeiska centret skulle bli förlagt till Sverige.

Det låter bra att alliansen värnar om djurskyddet och att man vill satsa på ett samarbete inom Europa. Men jag känner mig ändå inte riktigt trygg. Jag är orolig för att det goda svenska djurskyddet som vi är stolta över kommer att urholkas så länge jag har inte fått några siffror och att Sveriges djur därmed kommer att få det sämre.

Jag förutsätter att den utredning som ministern hänvisar till i sitt svar kommer att gå på remiss. Jag och många med mig vill veta hur djurskyddet i Sverige kommer att se ut och hur Sverige kommer att påverkas av nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten.

Anf. 10 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Låt mig avslutningsvis tacka för interpellationsdebatten. Också jag tycker att det är viktigt att vi i kammaren lyfter frågorna på det här politikområdet. Det är viktiga frågor. Jag är glad över att ha fått frågeställningen och fått möjlighet att debattera densamma i dag.

Jag vill apropå det senaste inlägget göra en kommentar. Vi ska aktivera oss för att se om vi inte till vårt land kan få ett europeiskt center som har som mål att lyfta frågorna både i vårt land och på den europeiska kontinenten.

Allra sist kan jag konstatera att vi i det här sammanhanget inte föreslår några förändringar i den lagstiftning som gäller på området. Den

lagstiftningen gäller också fortsättningsvis. Det borde vara tillfyllest utifrån de utsagor som Tina Ehn har gjort både i sin interpellation och i debatten.

Överläggningen var härmed avslutad.

11 § Svar på interpellation 2006/07:18 om skolan i regeringsförklaringen

Anf. 11 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Rossana Dinamarca har ställt tio frågor om regeringens skolpolitik med anledning av regeringsförklaringen.

Regeringen vill förstärka förskolans pedagogiska uppdrag. Det är i förskolan som grunden för senare skolframgångar läggs. Samtidigt ska valfriheten öka. Det ska råda etableringsfrihet för enskilda förskolor. Med en barnomsorgspong kommer föräldrarnas val att väga tyngre än tidigare. Förskolan behöver också välutbildad och välmotiverad personal. Tillgången till förskollärare är avgörande för förskolans kvalitet.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap. Regeringen vill därför stärka kunskapsuppdraget. Målen ska bli färre och tydligare. Betyg ska ges från årskurs 6. Men skolan har också en fostrande roll. I syfte att bland annat stärka den rollen anser regeringen att de skolor som så önskar ska få ge skriftliga omdömen i ordning och uppförande.

Lärarna är skolans viktigaste resurs. Regeringen avser därför att föreslå att över 2 miljarder kronor satsas på lärarfortbildning fram till år 2009. Bland annat kommer många obehöriga lärare att ges möjlighet att nå behörighet. Utbildade lärare är särskilt viktigt i utsatta områden. Regeringen föreslår därför att satsningen på dessa skolor ökas under 2007. 150 miljoner kronor satsas för att skolorna ska kunna anställa fler lärare. Ytterligare 155 miljoner satsas med tyngdpunkt på att förbättra svenskundervisningen.

Jag anser att jämställdhetsarbetet i skolan behöver utvecklas. En viktig insats är att analysera varför skillnaderna ökar mellan pojkars och flickors studieresultat. Pojkar klarar sig sämre i grundskolan än flickor, och en högre andel flickor blir behöriga till högskolan. Det är också så att flickors och pojkars studieval fortfarande är starkt könsbundna. I budgetpropositionen aviserar regeringen att 10 miljoner kronor per år satsas under fyra år för att få kunskap om varför det är så och om insatser för jämställdhet i skolan.

Ingen ska behöva utsättas för grova könsord i skolan. Sexuella trakasserier och kränkande språkbruk är oacceptabelt. Regeringen avser att tydliggöra vilka befogenheter lärarna har för att skapa trygghet i klassrummet.

Det finns i dag inget hinder för skolor att anordna kurser i feministiskt självförsvar, som en av frågorna gäller. Regeringen har inte planerat att ta några nationella initiativ i frågan.

Rossana Dinamarca frågar också om elevinflytandet. Jag anser att elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Den enskilda skolan får avgöra hur elevinflytandet utformas.

Det ska råda lika villkor mellan fristående skolor och kommunala skolor. Regeringen avser att ytterligare utreda frågan för att sedan återkomma med förslag.

Vuxenutbildningen är ett område som måste förbättras. Platserna i komvux ska främst gå till vuxna som behöver läsa in gymnasiebehörighet, skaffa sig en yrkesutbildning eller till dem som behöver komplettera för att bli behöriga att söka till högskolan. Regeringen har också föreslagit att fristående vuxenutbildning ska kunna förekomma i likhet med fristående skolor.

Den eftergymnasiala yrkesutbildningen har starkt missgynnats av den starka fokuseringen på högskoleutbildning och teoretisk kunskap. Den eftergymnasiala utbildningen utanför högskolan måste förstärkas. Den ska bli ett kraftfullt alternativ till akademisk utbildning för de grupper som behöver en annan utbildning än den som i dag erbjuds av universitet och högskolor.

Anf. 12 ROSSANA DINAMARCA (v):

Herr talman! När jag lyssnade till vad statsministern sade i regeringsförklaringen om skolan väcktes en del frågor som jag formulerade i interpellationen till skolministern. Jag frågade om konkreta åtgärder. Men skolministern väljer här att svara med floskler, och därmed kvarstår frågorna.

Ministern säger att han vill förstärka förskolans pedagogiska uppdrag och att förskolan behöver välutbildad och välmotiverad personal. Men ministern säger inget om hur förskolan ska få tillgång till personal som är välutbildad och välmotiverad.

Det vi ser i budgeten ger motsatta signaler. Här finns inga pengar för fler platser på högskolan. Det finns inte heller pengar för återställande av studiemedlen, något som är en förutsättning för att vi bland annat ska få behöriga lärare.

Ministern säger att skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap och att fostra. Skolan har enligt läroplanen lite fler uppdrag än så. Dessutom menar jag att skolan i takt med teknikutvecklingen och det ökade informationssamhället inte längre är ensam om att sitta på kunskap, såsom det kanske var när ministern gick i skolan. I dag finns det fler lättillgängliga kunskapskällor än läraren, och därför har lärarens roll förändrats.

Ministern aviserar i sitt svar att målen ska bli färre. Vilka mål är det han vill ta bort? Tycker han att strävansmålet om att varje elev ska utveckla sin nyfikenhet och lust att lära inte passar sig nu när han tänker införa betyg från sjätte klass och ordningsomdöme? Var finns regeringens satsning på fler lärare och mindre klasser?

Det är inte utan att jag blir lite förvånad över ministerns svar vad gäller åtgärder för att förbättra arbetet med jämställdhet i skolan. Menar han verkligen att det största jämställdhetsproblemet i skolan är skillnaden i studieresultaten? Dessutom är regeringens så kallade satsning på jämställdhet i skolan som han nämner något som ligger kvar från den förra regeringen. Jag vill veta hur ministern ser på att flickor och pojkar behandlas olika genom hela skolan och vad han avser att göra för att stärka flickor. Jag har förstått att så länge vi har en borgerlig regering så kommer vi inte att se något stöd till skolorna för att erbjuda utbildning i feministiskt självförsvar. Men likväl måste även ni ha tankar på hur man i

förskolan, skolan och gymnasiet bör arbeta för att bryta könsrollsmönstren och stärka unga tjejer.

Regeringens och ministrarnas lösningar på de problem som vi ser i skolan är genomgående av disciplinär karaktär. I dag kunde vi återigen läsa om regeringens så kallade lösningar som handlar om att utvidga och förtydliga lärarens befogenheter. Vilka befogenheter är det lärarna behöver? Och på vilket sätt ska ordningsomdömena skapa elever som samarbetar, kan tänka kritiskt och vågar diskutera och ifrågasätta? På vilket sätt minskar stressen som många unga i skolan vittnar om? På vilket sätt förbättrar detta elevhälsan? Och inte minst – hur rimmar det med skolans demokratiuppdrag?

Vilka regler som ska gälla och hur man får en bra arbetsmiljö bör vara något som eleverna utformar tillsammans med sina lärare. Ministern anser att elevinflytande ska anpassas efter ålder och mognad, men vad innebär det? Är ni nöjda med hur det ser ut i dag – att känslan av inflytande minskar ju äldre man blir? Vad säger ministern om elevskyddsombud och att de bör ha samma rättighet som andra skyddsombud med rösträtt vid skyddskommittémöte och stopprätt? Vad anser han om styrelser med elevmajoritet?

Jag hinner inte ta upp vuxenutbildningen, men å andra sidan har budgeten visat med all önskvärd tydlighet att om den tycker ni inte.

Anf. 13 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Detta är min första interpellationsdebatt. Brukar det gå till så att man får 30 frågor rabblade rakt upp och ned och förväntas svara på dem på fyra minuter? I så fall är det en konstig debattform. Man kan fördjupa diskussionen något i några frågor; då kan det ge någonting. Men det är meningslöst att bara stå och rabbla floskler rakt upp och ned här.

Jag avser att ta upp några av frågorna. Men förutom de tio som Rossana Dinamarca ställde i sin skriftliga interpellation är det omöjligt att besvara de ytterligare 24 som hon ställde här i sitt anförande.

För att börja där Rossana Dinamarca själv började tar jag först upp förskolläraarbetet. Ja, vi har en tilltagande förskolläraarbetsbrist. Den har ökat kraftigt sedan den lärarutbildningsreform som riksdagsmajoriteten genomförde för fem år sedan enligt beslut här som Socialdemokraterna och Vänstern fattade. Det beror delvis på att när man nu söker in till lärarhögskolan så kanske en del har avsikten att bli förskollärare, men utbildningen är så bred att när man kommer in kan man ändra sitt intresse. Många som hade tänkt sig att bli förskollärare vill då i stället bli grundskollärare därför att utbildningen är så likartad och därför att det senare uppfattas ha en högre status. Detta leder till att allt färre vill bli förskollärare.

Vi har sagt före valet och vi säger fortfarande i alliansens program – och jag tror att det här är viktigt – att för att vi ska få förskollärare och unga tjejer och killar som vill bli förskollärare så måste förskolläraryrket ha en egen identitet och inte bara vara en del av den stora, totala lärarutbildningen.

Jag anser, precis som Rossana Dinamarca refererade till i mitt svar, att antalet mål i skolan är för många. Vi har gått över till en mål- och resultatstyrd skola till skillnad från den gamla regelstyrda. Men allvarligt talat – en vanlig lärare i svensk skola i dag har att förhålla sig till över

500 mål som finns i våra läroplaner! Är det det som är målstyrning – att tro att man ska räkna upp så många mål som möjligt och sedan säga att nu är det målstyrt? Det är i varje fall inte min definition. Vi behöver ha färre mål, men de ska å andra sidan vara tydligare och distinktare. Jag är inte mannen att just i dag, 20 dagar efter mitt tillträde, stå här och räkna upp exakt vilka av de 500 målen som kommer att försvinna. Men vi kommer att sätta i gång en läroplansöversyn som har till syfte att få färre och mer distinkta mål än vad som är fallet i dagens läroplan för att verkligen få en målstyrning. Om man har 500 mål men en bristfällig utvärdering så vill jag hävda att det inte är någon målstyrning. Då är det brist på styrning över huvud taget, och så fungerar det i vårt styrsystem i dag i skolan.

Det som bekymrar mig i debatten med Rossana Dinamarca är att hon inte alls tycks ha som utgångspunkt att vi har problem i svensk skola. Resultaten sjunker i det svenska skolväsendet med den skolpolitik som har förts i årtionden. Det är det som är vår utgångspunkt när vi nu lägger fram omfattande förändringsförslag. Även om jag inte nu kan precisera varje detalj i allt som kommer att hända under de här åren så är det helt klart att det blir omfattande förändringar i utbildningspolitiken. Bakgrunden till det är att den politik som har förts under många år, där bland andra Rossana Dinarcas parti har varit ansvarigt, har misslyckats. Svensk skolas resultat sjunker jämfört med andra länder och skolans resultat sjunker jämfört med vad vi själva har presterat förr om åren. Det borde vara utgångspunkten för den här diskussionen. Man ska inte bara säga att allt nytt är fel och att allt som har varit är jättebra, utan vi måste tillsammans kunna ha en dialog om hur skolan ska utvecklas till det bättre.

Anf. 14 TALMANNEN:

Jag vill bara förklara att interpellationerna regleras i riksdagsordningen, som har ställning mellan vanlig lag och grundlag. Även debattiderna i interpellationerna är fästa i lag. Lagen medger att man kan ställa hur många frågor som helst i en interpellation, men svaren blir naturligtvis därefter eftersom det finns så knappa tidsbegränsningar.

Anf. 15 ROSSANA DINAMARCA (v):

Herr talman! Jag kommer att ha anledning att komma tillbaka med ytterligare frågor, var så lugn, Jan Björklund! Det kommer mer.

När det gäller förskolan och den sammanhållna utbildningen för förskollärare så är det någonting som de studerande själva vill ha. De vill vara en del av den sammanhållna utbildningen. De vill också ha en del i till exempel möjligheten att forska. Detta väcker ytterligare frågor om hur ministern ser på Bolognaprocessen, till exempel.

Det som jag vill konkretisera här är att i sitt svar till mig säger ministern att han vill ha välutbildad förskolepersonal. Men här signalerar han att han tycker att utbildningen är för lång och att den inte ska vara en del av den sammanhållna lärarutbildningen. Jag blir lite konfunderad. Vad är det för typ av förskollärare som ministern vill ha? Som han säger ska ju förskolläraren ändå vara välutbildad och välmotiverad.

Jag kan förstå att ministern kanske inte har hunnit titta igenom alla 500 skolans mål och bestämt sig för vilka han vill ta bort. Men det finns

ändå en indikation. Vi ser i dag i tidningen att det finns många mål som är onödiga. Ministern måste ju ändå ha tänkt ut några mål som han tycker är onödiga. Kan han i den här interpellationsdebatten nämna vilka mål han vill ta bort? Är det ett av strävansmålen? Finns det några uppnåendemål som han kan peka på här och nu för att bli lite mer konkret i den här interpellationsdebatten, som känns väldigt abstrakt?

Det som skiljer oss åt är problemlösningen. Jag tror att vi också ser att det finns problem i skolan. Det är därför vi lyfter fram från Vänsterpartiets sida att vi behöver mindre klasser. Det behövs fler lärare. Vi måste öka lärartätheten. De specialpedagoger som i dag används i stor utsträckning som mentorer för lärare måste in i klassrummen. Vi måste ha en bättre utbyggd elevhälsa. Många elever mår dåligt. Det som ministern svarade med för elever som mår dåligt är hårdare straff, disciplinära åtgärder och kvarsittning. Det är så han vill möta upp elevhälsan. Vi säger att det är viktigare att se till att skolkuratorn kanske inte bara är på plats på torsdagar mellan nio och tio utan veckans alla dagar under den tid som en elev kan må dåligt. Det kan ju inträffa lite när som helst.

Ministern återkommer med vanlig retorik om att jämföra kunskapsmässigt hur det ser ut i andra länder och resten av världen. Det är lite svårt att göra den typen av jämförelser. Jag vet inte riktigt hur han lyckas med den, för vi har väldigt olika syn på det här. De europeiska länderna har olika läroplaner och så vidare. Jag skulle gärna vilja se en mer realistisk beskrivning av svensk skola än den som vi fick se under Folkpartiets valkampanj med mopeder som åker runt i klassrummen.

Anf. 16 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Min inledande anmärkning var inte någon anmärkning mot debattordningen i riksdagen eller mot riksdagsordningen. Men om interpellanten vill ha ett kvalitetsutbyte räcker det inte bara med att rabbla 30 frågor på varandra. Är det några frågor kan man fokusera på dem. Det är lätt att efteråt säga att statsrådet inte svarade på frågorna när man har ställt så många frågor att det är omöjligt att svara på alla. Jag ska försöka ta ett antal av dem. Jag ber om ursäkt om inte alla 30 hinns med på dessa tre och en halv minut.

Rossana Dinamarca sade att jag skulle ha sagt att förskollärarytbildningen skulle vara för lång. Däremot säger jag att jag tror att den behöver en starkare egen identitet. Jag har själv två barn i förskolan, och jag har mycket stor respekt för det arbete som förskollärarna lägger ned. Jag är imponerad av det arbete de lägger ned. Men det är ett annat jobb att vara förskollärare än att vara gymnasielärare. Det är två olika jobb. Den tanke som har funnits hos tidigare riksdagsmajoriteter och i tidigare lärarutbildningsreformer att dessa utbildningar mer och mer ska likna varandra, att man ska få enhetslärare från förskola till gymnasium, är fel tänkt. Lika lite som en förskollärare automatiskt skulle vara en bra gymnasielärare skulle en gymnasielärare med automatik vara en bra förskollärare. Det är olika jobb, och utbildningarna behöver en egen identitet beroende på vad det är för uppgifter man ska utöva i sin lärargärning.

Ja, vi har för många mål i läroplaner och kursplaner. Det är över 500 mål. Jag tror att den avgående regeringen i stor samstämmighet med sina samarbetspartier tillsatte en målutredning i skolan med just den utgångspunkten. Det kan hända att Rossana Dinamarca hade någon reservation i

det sammanhanget, men jag har uppfattat att det rådde rätt bred enighet om den utredningen och att det finns för många mål i läroplaner och kursplaner. Jag tror inte att någon ännu har börjat ta ställning till exakt vilka mål som ska bort, inte ens de som stod bakom tillsättandet av denna utredning.

Det kommer en rapport från den här utredningen fram i vår. Såvitt jag förstår har utredaren kommit till samma analys som den tidigare regeringen och vi har gjort, nämligen att det är för många mål. Det måste struktureras upp på ett annat sätt i en framtida läroplan. Vi får se var det arbetet landar. Vi får ta till ställning till det allihop när det kommer. Men jag tror att vi som en utgångspunkt ska erkänna att en målstyrning där en lärare har att ta hänsyn till 500 mål i sitt vardagliga arbete inte blir en målstyrning, utan det blir en pyttipanna där målen egentligen betyder någonting. Det är för många.

Om jag ska ge någon fingervisning vill jag säga att för oss är kunskapsmålen överordnande processmålen. I svensk skolpolitik har det under ett antal decennier varit en väldigt populär inställning att det viktiga för politiker är att tala om att eleverna ska lära sig att jobba med grupparbeten och Internet. De ska tala om vilka metoder eleverna ska använda sig av. Det har varit väldigt populärt för politiker att styra och reglera detta. Men det har inte varit lika populärt att tala om vilken kunskapsmassa eleverna ska lära sig. Den här regeringen avser att öka fokuseringen på kunskapsresultaten i skolan. Det är det som är det centrala. Arbetsmetoderna ska överlåtas till skolans egen profession, till lärare och rektorer.

Om Rossana Dinamarca i sitt inlägg sade det jag uppfattade, nämligen att specialpedagogerna ska in i klassrummen, är det en mycket välkommen omorientering från den tidigare mer vänsterorienterade synen. Tanken i lärarutbildningsreformen på 80-talet var ju tvärtom att specialpedagogerna skulle ut ur klassrummen. Speciallärarna skulle inte längre möta elever därför att det ansågs stigmatiserande. Man ansåg att om speciallärare hade hand om elever blev de eleverna utpekade, och det skulle man inte utsätta dem för. Därför skulle vi inte ha speciallärare längre. Det var tankegången.

Vi vill återinföra riktiga speciallärare, och om jag uppfattade Rossana Dinamarca rätt kan vi få en ännu bredare enighet i kammaren om detta än bara alliansens partier, och det vore mycket välkommet.

Anf. 17 ROSSANA DINAMARCA (v):

Herr talman! Jag har fortfarande inte fått något svar på vilka mål det är som ska väck. Nu har jag försökt utkristallisera det till ett par frågor som jag fortfarande inte har fått svar på.

Det är många mål, men några mål måste ju ministern ha tänkt på. Det här är ju inte en ny fråga för ministern. Det är någonting som han har jobbat mycket med. Han har ständigt återkommit till att det finns för många mål. Det som utkristalliseras är att kunskapsmålen är viktigare än processmålen. Men hur ska vi öka kunskapen? Ökar man verkligen kunskapen genom betyg, skriftliga omdömen och betyg i ordning och uppförande? Sker det på det sättet? Eller sker det genom att öka antalet lärare, att ha fler typer av pedagoger och ta vara på de olika sätt som elever lär sig på? Man lär sig inte bara på ett sätt.

Det får mig att komma in på detta med specialpedagogerna. Jag tror att vi har ganska olika syn på hur specialpedagogerna ska användas. Specialpedagogerna ska inte användas för att utpeka några elever. Det handlar om att inse det faktum att alla elever är olika och lär olika. Specialpedagogerna kan vara en hjälp för inte bara en utpekad elev utan för flera elever i klassrummet. Det är därför vi vill att specialpedagogerna ska finnas i samma klassrum som lärarna finns i.

En sak som vi inte heller har diskuterat mycket men som jag kommer att ha anledning att komma tillbaka till är detta med elevdemokrati. Det är också en viktig fråga för inläringen. Elever som kan känna att de har möjlighet att påverka och vara med och bestämma om hur deras utbildning ska utformas och hur deras arbetsmiljö ska se ut tillsammans med sina lärare blir också tryggare elever. Man skapar en bättre studiero. Vi får också elever med bättre kunskap som är förberedda för det demokratiska samhälle vi bygger.

Anf. 18 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Herr talman! Under de tio år som jag har varit skoltalesman för Folkpartiet tror jag att jag har varit runt på näst intill alla gymnasieskolor i Sverige. Jag har mött gymnasieelever i aulor och klassrum. Nästan aldrig är det någon elev som tar upp att de vill bestämma över lärarna i skolan. Nästan alltid tar de upp att de vill ha fler betygssteg och tidigare betyg. Om man nu är så besjälad av att lyssna på eleverna som Rossana Dinamarca är, varför lyssnar inte Rossana Dinamarca till deras önskemål att få fler betygssteg och behålla betygen i skolan? Varför vill Rossana Dinamarca i stället driva igenom reformer som går tvärsenot vad eleverna vill på de här områdena, om det nu är elevdemokrati man är ute efter?

Jag har inte mött en enda elev under alla mina skolbesök som säger att man ska förbjuda läxor i skolan, men det går Vänsterpartiet ändå till val på. Varför lyssnar ni inte på eleverna?

Jag står inte här och säger att eleverna ska bestämma över svensk skolpolitik. Jag tror inte det. Jag tycker att lärare och vi ska lyssna på eleverna, men till sist är det läraren som ska bestämma i klassrummet. Man ska väga in elevernas synpunkter. Ju äldre eleverna är, desto mer ska man lyssna och väga in deras synpunkter, men till sist måste det vara lärarens professionella kunskaper och erfarenheter som får avgöra hur undervisningen ska läggas upp. Hela tanken att bara för att eleverna är fler i klassrummet ska de rösta ned läraren är främmande för mig. Tanken att eleverna ska ha majoritet i styrelsen och kunna rösta ned rektor om hur skolan ska skötas är också främmande för mig. Där makt finns måste ansvar kunna utkrävas, och tillsätter vi en rektor har den ett visst ansvar enligt lagen och en viss kompetens. Tanken att lägga det på omyndiga elever är mig främmande. Vi ska lyssna på eleverna i svensk skola, men de ska inte bestämma över lärarna.

Överläggningen var härmed avslutad.

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Monica Green har frågat mig vad jag avser att göra för dem som blir arbetslösa till följd av slopandet av hem-pc-reformen samt vad jag avser att göra för att Sverige även i fortsättningen ska ligga i framkant när det gäller IT-kunskap.

Jag kan konstatera att interpellationen är ställd innan budgetpropositionen för 2007 hade överlämnats till riksdagen och alltså innan regeringens förslag rörande lånedatorerna var känt. Utgångspunkten för interpellationen var därför att en annan lagstiftning skulle föreslås än vad som nu faktiskt är fallet.

I budgetpropositionen för 2007 föreslår regeringen att skattefriheten för förmån av datorutrustning som arbetsgivaren tillhandahåller slopas. Det innebär att denna förmån kommer att beskattas från och med den 1 januari 2007. Förmånen ska värderas till 2 400 kr per år.

Statskontoret har i sin rapport *Lånedatorsystemet. Gratis för arbetsgivare – dyrt för stat och kommun* (2005:14) som lämnades i juni 2005 föreslagit att skattefriheten för förmån av lånedator ska avskaffas. Som skäl anges att skattefriheten för förmånen, som initialt bidrog till en snabbare spridning av datorer hos fast anställda och en tidigareläggning av datorinköp, nu alltmer fått karaktär av en allmän personalförmån. Enligt rapporten har lånedatorprogrammen sammantaget inneburit en omfattande överflyttning av kostnaderna från arbetsgivarna till den offentliga sektorn och skattebortfallet för såväl staten som kommuner och landsting har varit stort.

Monica Green hävdar att regeringens förslag att avskaffa skattefriheten för lånedatorer kommer att resultera i en stor minskning av antalet arbetstillfällen.

När det gäller arbetsmarknadsläget för arbetskraft inom datoryrken förutspås för 2007 en fortsatt stark efterfrågeutveckling. Jag delar därför inte Monica Greens farhågor när det gäller arbetsmarknaden för IT-branschen. Datorbranschen kommer att bestå och anpassa sig till den nya lagstiftningen. Nya system för att tillhandahålla privatpersoner datorutrustning kommer sannolikt att införas, med eller utan arbetsgivarnas medverkan. Jag avser därför inte att vidta några särskilda åtgärder för IT-branschen utöver de åtgärder regeringen redan föreslagit i budgetpropositionen för att komma till rätta med massarbetslösheten i stort.

För att Sverige ska kunna vara ett IT-land i framkant krävs i första hand andra åtgärder än att subventionera datorer i hemmen. Bland annat inriktas statens insatser på att stimulera företagsamheten i allmänhet, vilket också gynnar IT-branschen. De insatser regeringen gör för svenska företagare, kombinerat med en sänkning av inkomstskatten ger en bra grund för att klara av att pressa tillbaka arbetslösheten under de kommande åren.

*Svar på
interpellationer*

Anf. 20 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Finansministern delar inte mina farhågor, och jag är inte förvånad. Han talar också om för mig att det här inte var känt innan budgetpropositionen presenterades. Nej, det kanske inte var känt för Anders Borg, men det var känt för alla andra som har deltagit i den politiska debatten under två års tid och lyssnat på vad borgarna har föreslagit i sin valrörelse, nämligen att man skulle avskaffa hem-pc-reformen. Det kan hända att Anders Borg inte har lyssnat på den debatten, men jag har gjort det. För mig har det varit känt, och det har varit känt för väldigt många som använder sig av den här reformen. Många har varit oroliga för att inte kunna ha kvar sin dator i hemmet.

Anders Borg hänvisar till Statskontorets utredning. Du brukar ju säga att du är en siffernisse och att man ska bygga saker och ting på fakta. Det är ju intressant. Men då kanske du också borde väga in att Statskontoret har glömt att ta med att de här företagen faktiskt betalar moms. Det är en stor skillnad när det gäller vad staten kommer att tjäna på det här. Antagligen blir det bara 150 miljoner i stället för de 1 ½ miljard som ni påstår att ni ska dra in från den här reformen för att ni ska kunna skattesubventionera hemnära tjänster i stället. Det är ju där ni ska ha er kommande stora arbetsmarknad.

Jag tycker att det är synd. Det är så många som har ökat sin datamognad i det här landet tack vare hem-pc-reformen. Det är så många som har kunnat deklarerera hemifrån. Det är så många som har kunnat hjälpa sina barn med läxor hemifrån. Det är så många som har lärt sig så mycket i samband med hem-pc-reformen. Det har varit ett bra sätt för Sverige att ligga i framkant, och det är synd att vi nu ska gå från att vara en IT-nation i framkant till att bli en städnation. Det tycker jag är trist.

Förutom att vi tappar i datamognad och IT-kunskap om man inte kan träna så mycket hemma är det också så att väldigt många blir arbetslösa. Det tror inte Anders Borg på, för han tror att de ska jobba med annat. Ja, det kanske är de hemnära tjänsterna – inte vet jag.

Jag känner till en tjej som heter Sofie Hallenberg. Hon jobbar på Sykes i Sveg. Hon satt på en buss i sju timmar i måndags för att få träffa finansministern. Hon är 20 år. Hon jobbar med support på ett supportföretag som servar alla de människor som behöver hjälp. Man behöver ha support när man lär sig det här med dator. Det är ofta som datorn går ned. Det kanske den även gör för finansministern. Hon servar från Sveg, och man jobbar i många olika delar av landet med det här. Det är tjejer och killar som är jätteduktiga på IT. Hon kommer nu att mista sitt jobb. Hon fick inte träffa Anders Borg i måndags, för han hade inte tid. Däremot fick hon lyssna på din statssekreterare, som sade: Jo, vi ville visst avskaffa hem-pc-reformen, men det var så tekniskt komplicerat så vi fick införa straffskatter i stället på 2 400 kr och extra pålagor på arbetsgivarna så att det här kommer att dö ut ändå. Det var ungefär kontentan av vad han sade. Sofie Hallenberg fick inte ens tala. Han frågade inte ens vad hon hette eller varifrån hon kom. Jag tycker att det är ganska trist att man blir mottagen så på ett regeringskansli. Jag skulle rekommendera att ni, när ni nu har makten, tar hand om medborgarna på ett bättre sätt fortsättningsvis.

Jag tycker att det är trist att ni nu genomför detta och lägger pålagor på människor som har skaffat en dator i hemmet och att ni också lägger

extra avgifter på arbetsgivarna så att den här reformen kommer att dö ut. Vi kommer att gå från att vara en IT-nation i framkant till att bli en städ-nation.

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 21 DÉSIRÉE LILJEVALL (s):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag håller med föregående talare Monica Green. Hon belyser förtjänstfullt de problem som skulle medfölja den förändring av hem-pc-reformen som finansministern föreslår.

Jag vill särskilt understryka några punkter som jag anser vara av värde i den fortsatta diskussionen. Det är värt att notera det faktum att genom förändring av hem-pc-reformen åläggs arbetsgivaren att betala sociala avgifter på detta också. Jag undrar om finansministern liksom jag inser att det kommer att avskräcka många företag från att erbjuda sina anställda hem-pc och ytterligare sätta käppar i hjulet för folks möjlighet att få en dator för hemmabruk.

Vidare kan jag konstatera att regeringens förändring av hem-pc-reformen kommer att gälla alla. Det betyder att även de omkring 600 000 hushåll som redan har tecknat ett avtal och har en lånedator hemma kommer att förmånsbeskattas från och med årsskiftet. Kan det verkligen vara rätt och riktigt mot dem som redan ingått avtal?

Herr talman! Hem-pc-reformen kan sägas i stora delar ha bidragit till att höja nivån på svenska folkets IT-kunskaper. Sverige är en av de mest uppkopplade nationerna i världen. I dag använder 83 % av alla svenskar i åldern 16–74 år Internet. 78 % av dessa har tillgång till Internet i hemmet. Det är många men inte tillräckligt många. Målet måste självfallet vara att alla svenska hushåll har tillgång till dator och Internet. Om Sverige ska behålla sin roll som ledande IT-nation och dessutom lyckas med satsningen på 24-timmarsmyndigheter kan jag endast se att hem-pc får finnas kvar.

Sverige är ett av världens mest framgångsrika kunskapssamhällen, och den demokratiska utvecklingen är särskilt god. Med tanke på att Internet har blivit ett allt viktigare verktyg för demokrati har det stor betydelse att alla svenskar har tillgång till dator i hemmet. Mot den bakgrunden, herr talman, förefaller det mycket märkligt att den borgerliga regeringen vill förändra hem-pc-reformen och på så sätt ytterligare öka den digitala klyftan.

Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt oss börja med att klargöra hur sakförhållandena ser ut. Det som var känt före valet var att vi ville plocka bort hela förmånsvärdet av hem-pc. Det skulle dra in ungefär 2,4 miljarder till statskassan. Nu gör vi en förmånsbeläggning av den, och det drar in ungefär 1 ½ miljard. På det sättet är ju den här förändringen betydligt mer försiktig.

Men låt mig också vara väldigt tydlig med detta: Hem-pc-reformen var bra när den genomfördes i så motto att den bidrog till att datorisera Sverige. I dag är det i praktiken bara en allmän subvention av en särskild form av löneförmån. Det innebär i praktiken att man får enklare att uppdatera sitt datainnehav, och det har mycket begränsade effekter på både något slags IT-klyfta och arbetskraftens IT-kunskaper.

Sverige har varit en stark IT-nation. När OECD har tittat på det här nu senast så visar det sig att ett antal länder har börjat gå förbi Sverige när det gäller hur mycket man använder dator i affärsverksamhet, hur mycket dator används mellan medborgare och hur dator används i näringsgrenar, i skolan och i offentlig förvaltning. Vi har en välutbildad och kunnig befolkning, men vi får inte riktigt utlopp för detta när det gäller vår näringsverksamhet. Problemet med det är inte att de andra länderna har mer generösa avdrag för hem-pc, utan problemet är att vi har haft en regering i det här landet som har upprätthållit ett alldeles för dåligt entreprenörskap. Vi har inte haft en tillräckligt positiv attityd till företagande och företagare i Sverige. Vi har inte haft en tillräckligt bra entreprenörsutbildning i Sverige. Vi har inte haft en tillräckligt bra riskkapitalmarknad, och vi har inte haft en tillräckligt bra kapitalförsörjning. Det är orsakerna till att Sverige inte står sig lika väl som vi tidigare har gjort när det gäller att utnyttja IT till att skapa sysselsättning och produktivitet. Jag tycker att det är märkligt att man väljer att försvara en reform som belastar statskassan med väsentliga belopp och som vid utvärdering har visat sig ha mycket begränsade, kanske till och med inga, positiva effekter på arbetsmarknaden.

Man kan läsa olika skrifter. Man kan till exempel titta på Ams senaste bedömning av arbetsmarknaden där det konstateras att arbetsmarknaden för datayrken har förstärkts rejält under det senaste året. Det återspeglas i lediga platser, i ökad sysselsättning och i minskad arbetslöshet. När Ams blickar framåt konstaterar man att rekryteringsproblemen i ett längre tidsperspektiv kommer att stiga betydligt.

Det finns alltså inte någon allvarigare risk för arbetslöshet bland IT-kunnig personal i Sverige. Vi har en stark arbetsmarknad för närvarande, och kvalificerade människor kommer att ha goda förutsättningar att få jobb. Det här är en viktig del av finansieringen av regeringens politik som kommer att innebära att vi förbättrar villkoren för företagsamhet, för entreprenörskap och inte minst för att människor ska få sin försörjning i IT-branschen.

Däremot är inte hem-pc-reformen en bra sak i dag. Den har spelat ut sin roll. Låt oss därför avskaffa den och i stället gå vidare med modernare metoder för att skapa sysselsättning och minska arbetslösheten.

Anf. 23 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Tack så mycket! Ja, vi ska vara moderna. Det kan jag hålla med om, och då tycker jag verkligen att vi ska fortsätta att vara en IT-nation i framkant. Därför tycker jag inte att du ska dra in pengarna från hem-pc-reformen för att du ska ha råd att skattesubventionera hemnära tjänster. Jag tycker att det är fel väg att gå. Det är inte ett modernt sätt att angripa framtiden på. Dessutom hänvisar nu EU-kommissionären till Sverige som ett föregångsland för att vi bland annat har använt hem-pc-reformen. Viviane Reding påpekar att Sverige är ett föredöme när bredband och digitalisering ska ta form i EU och att man nu rekommenderar andra EU-länder att ta efter. Spanien är i färd med att göra det. Då tycker jag att det är jättetrist att den borgerliga regeringen ska avskaffa den här framgångsreformen för att ha råd att införa hemnära tjänster.

Dessutom är det inte bara för jobbens skull. Anders Borg påstår att det här inte har någon effekt alls. Jag vet inte var du får det ifrån. Det är

möjligt att du lutar dig mot Statskontorets utredning. Av det skälet skulle jag vilja ställa några frågor till finansministern: Tycker finansministern att det finns en risk för att några familjemedlemmar kan utvecklas till att bli datanörddar om det finns en dator och Internet i hemmet? Min andra fråga är om det också finns en risk för konflikter i familjen, till exempel mellan mannen och kvinnan, bara för att man har en dator i hemmet. Jag skulle gärna vilja att finansministern svarade på de frågorna.

Jag vill återkomma till det här med arbetstillfällena. Jo, det ger både datamognad och arbetstillfällena i alla dessa supportföretag ute i landet, i Katrineholm, i Sveg och på andra ställen där människor behöver support. När man köper stora paket, till exempel när kommuner går in och köper datorer till sina anställda för att man tycker att undersköterskor och andra som annars kanske inte haft möjligheten ska få den, är det också många i kedjan som får arbete under den tid datorerna levereras. Det är inte som finansministern påstår, att marknaden sköter allt och att det kommer att fixas med de affärerna som finns i dag. Det handlar också om tjänster som utförs: Man ger support, man kommer hem och installerar och användaren får del av det kunnande som hem-pc-företaget har byggt upp när man har tagit fram själva paketet.

Hem-pc-reformen innebär alltså en rad olika tjänster och arbetstillfällena. Att säga att den har spelat ut sin roll är som att säga att jag köpte dator för tio år sedan så jag behöver ingen ny. Det är möjligt att Anders Borg inte tycker att man ska uppdatera sig och att man inte ska ligga i framkant i det här landet, men jag tycker det. Jag tycker att vi ska fortsätta att vara en nation i framkant och alltid försöka uppdatera oss och hitta de spin-off-effekter som gör att företagen vill utveckla både tjänster och spel och andra saker. Jag är inte rädd för detta. Även om det finns baksidor med IT-samhället är fördelarna betydligt fler.

Jag vill ha svar på de frågor jag ställde alldeles nyss.

Anf. 24 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Jag skulle vilja lägga ett ideologiskt perspektiv på den här frågan, inte bara ett statsfinansiellt.

När man har suttit några år i riksdagen, och dessutom tillhört skatteutskottet, har man fått ta ställning till väldigt många olika förslag där det grundläggande alltid varit att olika intressegrupper tycker att det är bättre att någon annan betalar deras förmåner. Vi har sett det både när vi har diskuterat hem-pc-reformen, som vi från Folkpartiet, Moderaterna, Centern och kd varit kritiska till, och när vi har diskuterat RUT- och ROT-avdrag, som olika partier har haft olika synpunkter på.

Frågan är då vad som för närvarande är ideologiskt korrekt att subventionera, att låta skattebetalarna betala. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har ansett att just datorbranschen är det allra mest angelägna. Det är ett ideologiskt val att man ska stå för tjänster på det området. Dessutom har man ansett att olika former av byggnadsarbeten, till exempel fönsterbyten av klimatskäl och vad det nu kan vara, har varit väldigt angeläget.

På båda dessa områden har man haft ett väldigt stöd av arbetsgivarna och branschintressena. De har också tyckt detta. Pc-branschen har tyckt att detta är kanonbra. Byggnadsbranschen har tyckt att detta är kanonbra. Låt någon annan betala!

Men sedan kommer vi till det tredje område jag ville ta upp, och som kanske kommer upp här lite senare, nämligen frågan om man ska kunna göra en vit marknad av den svarta marknad för hemnära tjänster som nu är ganska omfattande. Där har Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet varit väldigt entydiga: På det här området skall det icke finnas en enda krona! Det är bättre att bevara den svarta marknaden än att ha en vit marknad på detta område.

Det är en mycket respektabel ståndpunkt, men man kan ju komma till ett annat resultat. Om man nu har en viss summa pengar, vad ska man göra med dessa pengar? Ska man subventionera det som arbetsgivare och löntagare tycker är väldigt angeläget, nämligen pc-marknaden, olika former av byggnadsarbete och så vidare? Det är fullt respektabelt, men man kan komma till ett annat resultat.

Om något ska göras är det vi framför allt behöver göra i detta land just nu att se till att de många kvinnor som ger sig ut på en svart arbetsmarknad för hemnära tjänster får den sociala trygghet som en vit marknad betyder, och vi kan inte få fram denna marknad. Jag säger inte att detta är en optimal lösning, men det är en möjlig lösning för närvarande, för att ge dessa ökad trygghet och låta dem slippa jobba på en svart marknad.

Jag tycker för min del att det ideologiska valet är lätt. Det kan hända att det också sammanfaller med det statsfinansiella, men det ideologiska valet är lätt: Vi behöver inte mer ROT-avdrag just nu. Vi behöver inte mer hem-pc. Men vi behöver stödja de kvinnor som just nu befinner sig på en väldigt farlig svart arbetsmarknad.

Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Jag måste vidgå att jag tycker att den här diskussionen är lite svår att förstå. Vi har alltså en kostnadspost i budgeten som uppgår till strax under 2 miljarder. Det är alltså betydande resurser vi använder på det här området. Den grundläggande frågan om vi har 2 miljarder kronor ungefär, något därunder, är hur vi använder dem mest effektivt för att skapa sysselsättning och återupprätta full sysselsättning. Det måste vara målet för det vi håller på med.

Då säger Monica Green att om vi inte subventionerar hem-pc-branschen kommer det att säljas färre hem-pc-apparater och då kommer färre människor att sälja hem-pc-apparater. Det är ingen som helst logik i det resonemanget kopplad till svensk arbetsmarknad. Om sysselsättningseffekten skulle gå upp därför att det är fler som jobbar med att sälja det man subventionerar kunde man lika gärna ha förmånsrätt på tv-apparater, gräsklippare, brödrostar, uppslagsverk eller vad som helst.

Vill man hävda att det ska finnas någon effekt här måste man hävda att de som får de här datorerna tillägnar sig en datakunskap som gör att de blir mer anställbara eller som gör att de får en bättre löneutveckling och att det den vägen bidrar till efterfrågan. Men det är ju ingen som tror att det är så längre.

Vi har en datoriserad befolkning. De flesta svenskar kan använda datorer, och det är ingen som ens har kommit på idén att försöka belägga att ett kvarhållande av hem-pc-reformen skulle leda till stigande sysselsättning därför att man får fler datakunniga människor eller fler anställbara människor som har högre löner. Den logiken håller helt enkelt inte. Att

bara hänvisa till att hem-pc-branschen tycker att det här är besvärligt och att fler skulle vilja jobba där innebär att vi fortfarande har skäl att ge förmåner till praktiskt taget vilken annan försäljning som helst.

Jag anser att vi har ont om resurser i Sverige och att vi ska använda dem så effektivt som möjligt för att skapa sysselsättning. Då finns det väsentligt bättre och mer rimliga reformer att genomföra. Det är helt enkelt därför vi har valt att göra en annorlunda prioritering. Jag kan ha stor respekt för att människor tycker att det är besvärligt med omställningar. Jag kan ha stor respekt för att människor i branschen tycker att det här är besvärligt. Omställningar är alltid besvärliga och kostsamma, och vi ska ha respekt för människors upplevelser.

Men om vi ska försöka föra ett rationellt och rimligt samtal om hur vi skapar full sysselsättning i Sverige tror jag att vi borde kunna vara rätt överens över blockgränserna om att hem-pc-reformen var bra, men den har spelat ut sin roll. Låt oss nu gå vidare och på ett bra och rimligt sätt skapa förutsättningar för lägre arbetslöshet.

Anf. 26 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Ja, jag vill gå vidare och satsa på vår IT-kunskap i det här landet. Jag vill verkligen att vi ska vara en nation i framkant, att vi ska se till att människor har dator i hemmet, därför att det är bra för människor att ha dator i hemmet. De 2 miljarder som Anders Borg nu drar in för att, som vi hörde någon annan tala om, göra de polska städerskorna vita tror jag inte ett dugg på. Jag tror att de kommer att tjäna ännu mindre. Jag tror inte ett dugg på att det skulle funka i den branschen heller.

De 2 miljarder som finansministern nu drar bort från att vi ska ha en hög datamognad i hemmen kommer i stället att innebära att människor inte kan uppdatera sig utan att de ska ha kvar sin gamla dator som de skaffade för många år sedan. De 2 miljarderna vill jag använda till att utveckla hem-pc-reformen, inte avveckla den. Jag vill se till att de som hittills inte har kunnat dra nytta av den ska kunna göra det, den tredjedelen i samhället som faktiskt står utanför än så länge. Det är till dem vi måste använda de här pengarna.

Det är möjligt att det med de här 2 miljarderna går att pressa priserna ytterligare för dem som redan har dator i hemmet. Vi kan se till att vi syftar in det mycket mer på de arbetslösa, de studerande, en del pensionärer som inte har skaffat pc och en del invandrare som inte heller har skaffat. Vi kan använda de pengarna till det.

Men det gör inte den här regeringen för man vill inte att alla ska med i IT-satsningen. Man vill i stället ha en datormognad för några få och att man ska ha större skillnader i samhället. Jag beklagar det. Jag håller med om det som Désirée så tydligt framhävde tidigare också, att man bryter ingångna avtal. Det finns så mycket dåligt med det här, bland annat att man gör det så snabbt i stället för att utreda, ta lite längre tid på sig och se vad vi ska använda pengarna till i stället. Det hade varit mycket bättre än att som i dag använda dem till hemnära tjänster. Jag tycker att det är fel väg att gå.

Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt oss ta Monica Greens utgångspunkt på allvar. Låt oss ställa oss frågan: Om vi hade 1,6, 1,5 eller 2 miljarder på bordet i budgetarbetet, hur skulle vi då kunna bevara Sverige som kunskapsnation och IT-nation? Då ska vi pröva olika alternativ och försöka ta reda på vilket som är mest effektivt.

Då tror jag att vi skulle prata om utbildningssatsningar. Vi hörde tidigare Jan Björklund. Vi gör betydande satsningar på utbildning, inte minst för dem som har svagast kunskaper.

Man skulle tala om riskkapitalförsörjningen, bland annat för den branschen. Vi har aviserat att vi återkommer bland annat med statliga kreditgarantier.

Man skulle prata om entreprenörsutbildning, kanske med inriktning mot IT. Vi har pratat om sådant i vår budget.

Man skulle prata om forskning. Vi gör en mycket kraftfull satsning på forskning.

Det här är åtgärder som är centrala och viktiga för att Sverige ska behålla en frontposition inom IT-kunskap.

Nu får vi veta av Monica Green att i den socialdemokratiska budgeten, när den väl presenteras, kommer ingen av dessa satsningar att finnas med. Dem kommer man att avvisa eller åtminstone kommer man inte att lägga några extra pengar därför att det är hem-pc-reformen som är det centrala i den socialdemokratiska jobbpolitiken.

Jag är förvånad. Jag har svårt att se att en sådan prioritering skulle vara rimlig. Hem-pc-reformen var bra. Det fanns starka skäl att datorisera Sverige. Där har den bidragit. Det ska ingen sticka under stol med. Men det betyder inte att den är bra för framtiden. För framtiden är det bättre att satsa på viktiga och väsentliga reformer för att det ska löna sig mer att arbeta och för att det ska bli mer rimligt att driva företag även på detta område.

Överläggningen var härmed avslutad.

13 § Svar på interpellation 2006/07:20 om skatteundandragande och skattefusk

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Marie Engström har frågat mig vilka konkreta åtgärder jag är beredd att vidta för att minska problemet med skatteundandragande och vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att viljan att betala skatt inte urholkas här i landet.

Låt mig inledningsvis slå fast att jag delar Marie Engströms oro över skattefusket i samhället.

Det är framför allt tre olika typer av åtgärder som behövs för att skattefusket i samhället ska kunna nedbringas.

För det första måste skattereglerna vara så enkla som möjligt. När nya regler tillskapas måste frågan om hur kontrollen av deras efterlevnad kan ske vägas in.

För det andra ska skatter och avgifter ligga på en rimlig nivå. Det måste alltså finnas en allmän acceptans för skatterna och avgifterna.

För det tredje måste Skatteverkets kontroll vara effektiv och synlig.

Under en lång följd av år har regelverket inom skatte- och avgiftsområdet förenklats. Det har blivit enklare för privatpersoner att sköta sina åligganden genom att den förenklade skattedeklarationen infördes 2002. En möjlighet att lämna skattedeklaration genom ombud har införts från och med april i år för redovisning av arbetsgivaravgifter, skatteavdrag och mervärdesskatt. Nu arbetar Skatteförfarandeutredningen med att ta fram förslag som ska modernisera förfarandereglererna och minska den administrativa hanteringen för såväl skattskyldiga som Skatteverket.

Det är också regeringens åsikt att en effektivare skattekontroll bidrar till en ökad legitimitet för skattesystemet. Genomförda och pågående effektiviseringar inom Skatteverket frigör resurser som kan användas för kontroll. Regeringens förslag i budgetpropositionen att utrymnet för avdrag för övriga utgifter under inkomst av tjänst ska minska kommer att underlätta Skatteverkets administration och kontroll vid framför allt taxeringen. Därmed frigörs resurser för kontrollinsatser som kan riktas mot mer väsentligt skatteundandragande. Skatteförfarandeutredningens arbete förväntas som jag nyss sagt leda till minskad administration för Skatteverket, vilket även det frigör mer resurser för kontrollarbete.

Regeringen avser vidare, som anges i budgetpropositionen, att återkomma till riksdagen med ytterligare förslag i frågor som rör fusk och effektivare kontroll.

Anf. 29 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag får tacka finansministern för svaret. Det är positivt att finansministern delar mina färligheter över att staten varje år kanske går miste om uppåt hundra miljarder kronor på grund av skatteundandragande. Då är det viktigt att också understryka att allt skatteundandragande inte behöver bero på svartjobb eller på fusk utan också kan handla om det som man egentligen vill benämna för skattefel. Men den absolut största majoriteten av de här pengarna beror på fusk inom ramen för det skattesystem vi har.

Det är problematiskt av väldigt många olika orsaker. Jag menar att det undergräver samhällsmoralen och på sikt också kan få betydelse för grunden för hur vi ska kunna finansiera våra olika välfärdssystem.

Man måste också komma ihåg – det är något som människor på Skatteverket många gånger påpekar – att offentliga personers agerande får ganska stor betydelse för viljan att betala skatt och över huvud taget för moralen hos svenska skattebetalare. Det är något som vi politiker naturligtvis måste se allvarligt på och föra en debatt om.

En annan sak som är viktig, inte minst för finansministern och regeringen, är att skatteundandragande, som kan vara olika mycket i olika branscher, också på ett allvarligt sätt kan snedvrída konkurrensen inom näringslivet.

Jag ska kommentera finansministerns svar. Naturligtvis är enkla regler alltid bra. När man jobbar med skatter tycker man att det är viktigt med en likformig beskattning, att det inte finns för många avsteg eller för många gränsdragningar där man kan hamna på antingen den ena eller den andra sidan. Sådant är incitament för skatteundandragande. Krångel kan också ha sin bakgrund i att man vill gynna rättstryggheten. Ett enkelt system kanske inte alltid är lika med rättstrygghet. Ett exempel på det

kan vara beräkning av expensionsmedel eller beräkning av positiv eller negativ ränta – som faktiskt infördes under den förra borgerliga regeringens tid 1991–1994.

Vi från Vänsterpartiet har många gånger fört fram idén att skapa en schablonbeskattning, framför allt i mindre företag i kontantbranscher där de har att hantera stora summor varje dag. Det kan många gånger vara så att det är lätt att lägga undan pengar och inte ta upp dem till beskattning. Hur ser finansministern på den typen av förslag och idéer för att komma till rätta med de problemen?

När det gäller Skatteverkets kontroll och ökade befogenheter fattades det en rad beslut under vårriksdagen i dessa frågor. Det handlade om att ha personalliggare och att göra oannonserade kontrollbesök. Men det fanns också ett förslag om att införa strängare regler för kassaregister. Det förslaget ligger nu hos EU-kommissionen för godkännande. Kommer den här regeringen, finansministern, att på något sätt lyfta fram förslaget för att fatta beslut om lagregler för kassaregister under den här mandatperioden?

Jag återkommer i mitt nästa inlägg med ytterligare frågor.

Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig ta upp några av de frågor som Marie Engström lyfte fram här och utveckla något av det jag framhöll i mitt svar.

Som vi ser det presenterar den här regeringen ett brett program för att förenkla och effektivisera skattesystemet. Jag tror att man kan vara rätt säker på att efter ett antal år med ett arbete med den inriktningen kommer också motiven och möjligheterna att fuska med skatterna att vara väsentligt mindre.

Vi vet att ett mycket viktigt skäl till att människor undandrar sig skatt är att de anser att skatterna är för höga eller att skatterna går till fel saker. En rimlig del av det vi gör är att vi inför arbetsavdrag, vi förändrar avdragsrätterna för RUT-tjänster, vi förändrar arbetsgivaravgifter i service-sektorn med hushållsnära tjänster, till exempel bilreparationer och friseur-ringar, vi förändrar 3:12-regler och vi siktar på att avskaffa förmögenhetsskatten. Därmed kommer många av de motiv som i dag finns för att skatteplanera eller försöka undandra sig skatter att försvinna.

Vi har också i den här budgetpropositionen presenterat viktiga åtgärder för att förenkla skattesystemet. Den förändring vi gör för övriga avdrag är viktig. När Skatteverket har gjort undersökningar av detta handlar det om att ungefär 90 % av de avdragen har visat sig vara felaktiga. När resurser frigörs via förmögenhetsskatt och andra förändringar av skattesystemet blir det också möjligt för Skatteverket att jobba mer effektivt med kontroll.

Jag delar Marie Engströms uppfattning att man måste jobba även med andra former av regler. Jag tror inte att vi kommer att nå enighet mellan oss om att avskaffa till exempel förmögenhetsskatten i en väsentlig del av ett mer robust skattesystem. Däremot finns det andra punkter som vi kan diskutera. Det handlar om hur man får en effektivare kontroll i de branscher där man har stora problem i dag. Det har nämnts sådana saker som den omvända skattskyldigheten i byggsektorn eller taxinäringen – de förslag som har rests där om redovisningscentral. Det handlar om kon-tantnäringarna, schablonbeskattning och kassaregister. Jag kan konstatera

att vi bereder ett stort antal frågor i Regeringskansliet där vi i flera fall kommer att ha anledning att återkomma till riksdagen med förslag som underlättar den effektiva kontrollen från Skatteverkets sida.

Prot. 2006/07:15
26 oktober

*Svar på
interpellationer*

Anf. 31 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Jag måste väl ändå säga att det är lite tunt att säga att vi kan komma till rätta med skatteundandragande om vi tar bort förmögenhetsskatten. Riktigt så enkelt är det inte, och riktigt så fungerar inte heller systemet.

Man pratar om att Sverige skulle ha ett relativt högt skatteuttag. Så kanske det kan vara. Men vi vet att vi har ett annat sätt att finansiera våra välfärdssystem än vad många andra länder har. Å andra sidan har många andra länder inte ett avvikande skatteundandragande. Jag menar att det inte är nivån på skatterna som bestämmer – det finns ingen koppling däremellan – hur högt skatteundandraget är utan det är andra saker. Det är naivt att tro att bara vi tar bort förmögenhetsskatten och inför avdrag för hushållsnära tjänster eller någon annan skatteförändring minskar skatteundandragandet. Det fungerar inte riktigt på det sättet. Nu är det hela tiden andra åtgärder som måste till. Det är glädjande att höra Anders Borg säga att ytterligare åtgärder bereds i Regeringskansliet. Det är klart att ni måste få tid på er att få fram dem. Jag måste tala om – och jag har farhågor om detta – att Anders Borgs regeringskompisar inte precis gjorde vågen i riksdagens talarstol när vi införde flera av åtgärderna i våras som syftade till ett mindre skatteundandragande. Då kan man också befara att de förslag som kommer så småningom inte är så skarpa eller så tydliga som de skulle behöva vara för att komma till rätta med problemet.

Det finns en rad andra frågor som kan tas med här, till exempel EU:s påverkan på våra skatter. Då och då ligger det skattemål för avgörande i EU:s domstol. Vi känner alla till till exempel målet om Marks & Spencer. Hur kan det påverka våra möjligheter att beskatta företag inom landet? Kommer det att finnas möjligheter att via koncernbidrag eller dotterbolag på något sätt beskatta utomlands? Vi är faktiskt inte riktigt klara över detta. Jag hoppas att regeringen håller ögonen på just dessa frågor.

Frågan om F-skattsedlar har debatterats i kammaren i jag vet inte hur många år. Vi i Vänsterpartiet vill införa systemet med tidsbegränsade F-skattsedlar. Skatteverket hade ett uppdrag för något år sedan att ta fram ett underlag. Vi tycker att det är intressant att titta på det. Det kan vara ett sätt att komma åt svartjobben. Hur ser finansministern på detta? Regeringsföreträdare – som tidigare hörde till oppositionen i kammaren – har många gånger stått i talarstolen och sagt att F-skattsedlar i princip ska behandlas som födelseattester. Är man född ska man också få en F-skattsedel. På så sätt har den ursprungliga idén om varför F-skattsedel ska användas tappats bort.

Jag vet att det här är ett antal frågor för Anders Borg att svara på. Men det här är en debatt som jag gissar att vi kommer att återkomma till under mandatperioden.

Anf. 32 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Marie Engström har ställt ett antal frågor här. Låt mig börja med att konstatera att även i min föreställningsvärld kommer vi i

Sverige att ha ett förhållandevis högt skatteuttag i framtiden. Ibland över-skattas det hur högt det svenska skattetrycket är, därför att vi beskattar transfereringar, vilket man inte gör i en del andra länder. Vi avviker uppåt, men kanske inte fullt så mycket som det ibland beskrivs. Skälet till att vi har ett högt skattetryck är att vi vill finansiera en lång rad välfärdstjänster, som skola och sjukvård, gemensamt.

Därmed uppstår också flera väldigt viktiga frågeställningar för Sverige som är mer tryckande än för andra länder. En är hur man förenar de här skatterna med en rimlig sysselsättningsnivå. Där har det inte riktigt fungerat, kan vi konstatera. Vi har massarbetslöshet i Sverige, vi har undersysselsättning och vi är långt ifrån full sysselsättning. De flesta experter skulle nog vara eniga om att både nivån och utformningen av skattetrycket bidrar till detta.

Detta säger jag för att understryka att huvudproblemet med det svenska skattesystemet är dess sysselsättningseffekter, och det är med den utgångspunkten vi ska reformera det. Sedan finns det många andra aspekter som man ska beakta också, till exempel möjligheten att undandra sig skatter och att skattefuska.

När jag nämnde några av de saker som vi gör, som till exempel förmögenhetsskatten och övriga avdrag, var inte min poäng där att man i sig skulle få stora effekter på skatteundandragande och så vidare. Delvis minskar naturligtvis motiven för skatteplanering när man inte längre har en förmögenhetsskatt, men det är också en av de tunga delarna i den svenska skatteadministrationen. Möjligheterna att frigöra resurser för en effektiv skattekontroll förbättras definitivt med ett avskaffande av förmögenhetsskatten.

Vi vet också att det finns starka skäl att tro att ett avskaffande av förmögenhetsskatten leder till en ökad sysselsättning och att det därmed blir lättare att behålla ett någorlunda högt skattetryck men förena det med en bättre sysselsättningsutveckling.

När vi sedan kommer till frågan om F-skattsedel tycker jag nog att det är centralt att vi vidgar möjligheterna till F-skattsedel. Det ska inte vara så att en sjukgymnast som jobbar för olika vårdcentraler ska förhindras att få F-skattsedel därför att man har ett landsting som arbetsgivare. Å andra sidan är det viktigt att vi när vi gör reformer av F-skattsedlarna också hittar vägar att förhindra ett missbruk av F-skattsedlar. Det ska inte vara så att man driver ut anställda till en situation som företagare som de själva inte önskar, för att försäkra villkoren för de anställda. F-skattsedel är ett viktigt steg för att få en mer flexibel och bättre arbetsmarknad, inte ett sätt att försäkra tryggheten.

Det finns en grundläggande skillnad i vår syn på skatter, offentlig sektor och företagande. Vi ser inte företagare och människor som har pengar som potentiella skurkar som vi ska jaga. Vi ser företagare, entreprenörer, uppfinnare och andra som skapar förutsättningar för produktion och sysselsättning som viktiga personer i samhället för att möjliggöra en ökad sysselsättning och för att bekämpa arbetslösheten.

Det centrala för vår skattepolitik och vårt sätt att se på offentliga utgifter är hur man mest effektivt bidrar till att återupprätta den fulla sysselsättningen och bekämpa massarbetslösheten. Där har den här majoriteten en annan syn än den tidigare majoriteten, som gav en annan prio-

ritering, vilket vi också ser som resultat i den massarbetslöshet vi i dag lever med.

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Anf. 33 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Det var många nya intressanta frågeställningar som kom upp här. Anders Borg säger att han inte ser några speciella skurkar, till exempel inte företagare. Nej, naturligtvis! Vem skulle kunna stå i den här talarstolen och säga att den och den är en skurk och att någon annan inte är en skurk?

Vi kan bara konstatera att staten går miste om ett antal miljarder kronor varje år i uteblivna skatteinkomster. Någonstans kan vi väl hitta någon eventuell skurk bland alla som borde vara skattebetalare i det här landet. Så kan man kanske uttrycka sig. Jag har aldrig uttryckt mig på något annat sätt, som att peka ut någon grupp som skulle stå för detta. Det skulle vara mig alldeles främmande att göra det.

Så till förmögenhetsskatten, där ett borttagande skulle öka sysselsättningen i landet. Det bygger på teorin att pengar som i dag finns placerade utanför landet i så fall skulle komma tillbaka till Sverige. Jag är tveksam till att den teorin skulle slå in. Men eftersom regeringen nu planerar att ta bort hela förmögenhetsskatten, när det nu än blir, får vi väl se om det blir på det sättet.

Sedan kan jag hålla med om att det finns problem med förmögenhetsskatten i dag, just därför att vi inte kan beskatta alla förmögenheter på det sättet. Det kan vara en orsak till att förmögenhetsskatten kanske inte är det man många gånger säger, att den beskattar en förmögenhet. Den kanske borde heta någonting annat. I det skulle jag kunna ge kritikerna rätt.

Sedan till pratet om massarbetslösheten: Inte kommer man väl till rätta med massarbetslöshet genom att tillåta subventioner för hushållsnära tjänster eller, som vi hörde i den förra interpellationsdebatten, minska IT-stödet eller införa ett jobbavdrag som till sin konstruktion är väldigt orättvist och ökar de ekonomiska klyftorna. Det behövs naturligtvis andra åtgärder, och jag tror att vi får återkomma till det i en annan interpellationsdebatt.

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Låt mig börja med att välkomna att Marie Engström så tydligt deklarerar att förmögenhetsskatten inte är en bra och effektiv skatt, att det är en skatt som kan uppfattas som orättvis, och att det förhållandet förmodligen också bidrar till att man får problem med skatteundandragande och skattefusk, därför att det uppfattas som att väldigt rika personer kan välja att undvika denna skatt medan personer med mer måttliga tillgångar får betala den.

Men här har vi ändå en grundläggande ideologisk skillnad mellan oss. Jag ser inte borttagandet av förmögenhetsskatten som primärt ett sätt att få människor att föra hem pengar till Sverige. Det är helt enkelt så att ska det bli fler jobb måste fler människor välja att investera pengar i företag, och då måste det finnas fler människor som är beredda att ta risker, som har kapital och som är beredda att driva företagsamhet. Man kan inte ha full sysselsättning och en väl fungerande arbetsmarknad om man inte har

Svar på
interpellationer

Prot. 2006/07:15
26 oktober

många företagare. Då är förmögenhetsskatten ett viktigt instrument för att förbättra utvecklingen i Sverige.

Vi kommer säkert att få anledning att återkomma kring många frågor som rör massarbetslöshet och det program som den här regeringen har lagt fram. Vi är ändå övertygade om att en politik som gör att det lönar sig att arbeta, att det blir enklare att anställa och att det fler som vill starta företag leder till högre sysselsättning och lägre arbetslöshet. Det är utgångspunkten. Sedan kan vi ha olika uppfattningar om det, men det är vår utgångspunkt.

Jag tror också att vi kommer att ha anledning att återvända till frågan om skattekontroll och skattefusk, därför att jag tror att vi under den närmaste tiden kommer att få se en lång rad förslag som på ett viktigt sätt kan bidra till att vi får ett mer robust, rimligt och rättvist skattesystem.

Överläggningen var härmed avslutad.

14 § Svar på interpellation 2006/07:8 om human flyktingpolitik

Anf. 35 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Herr talman! Kalle Larsson har ställt tre frågor till mig: om jag avser att verka för en översyn av utlänningslagstiftningen i syfte att skapa en ordning som bättre än i dag svarar mot internationella åtaganden och verka för en generell amnesti omfattande dem som felbehandlats i den tidigare asylprocessen samt vidare vilka åtgärder jag är beredd att vidta för att regeringen ska verka för att asylrätten värnas och motverka den restriktiva utvecklingen av EU:s gemensamma flyktingpolitik.

Beträffande den första frågan kan jag konstatera att en ny utlänningslag med en ny instans- och processordning trädde i kraft den 31 mars 2006. Möjligheten till överprövning av Migrationsverkets beslut i domstol med tvåpartsförfarande är en väsentlig förstärkning av rättssäkerheten. En viktig inriktning av förändringarna av utlänningslagen var vidare att sätta bestämmelserna om skyddsbehoven i fokus och att skapa en tydligare åtskillnad mellan sådana bestämmelser och andra grunder för uppehållstillstånd. En utvärdering av reformen som helhet kommer att genomföras. Utvärderingen får visa vilka ytterligare åtgärder som kan komma att bli aktuella.

Den andra frågan gäller generell ”amnesti” för dem som meddelats avslag på sina ansökningar om ny prövning av avvisnings- och utvisningsbeslut enligt de tillfälliga bestämmelser i den äldre utlänningslagen som gällde till och med den 30 mars 2006. Till följd av de tillfälligt vidgade kriterierna i lagen har ett flertal av dem som i första hand åsyftades beviljats uppehållstillstånd. Det beslut riksdagen fattade om de tillfälliga bestämmelserna innebar samtidigt att andra kategorier inte skulle omfattas på samma sätt. Tillämpningen överlämnades till Migrationsverket. Jag är förhindrad att som statsråd uttala någon bedömning av hur Migrationsverket löst sitt uppdrag i de enskilda ärendena. Genom den nya instans- och processordningen i asylärenden är det regeringens bedömning att den situation som låg till grund för kraven på en allmän amnesti kommer att kunna undvikas i framtiden. Genom möjlighet till domstolsprövning av asylärenden är avsikten att rättssäkerheten ska stärkas. Sverige ska ha en human flyktingpolitik och vara en fristad för dem som flyr undan förföljelse och förtryck.

På den tredje frågan om värnandet av asylrätten och om EU:s flyktingpolitik vill jag först understryka vikten av en helhetssyn, i enlighet med de grunder för migrationspolitiken som riksdagen beslutat om. Politikens olika delar måste stå i sådan samklang att asylrätten både nationellt och internationellt värnas och kan vidareutvecklas. Även utrikespolitiken och det internationella utvecklingssamarbetet måste bedrivas med denna utgångspunkt.

Låt mig som en konkret, ny åtgärd nämna de ökade möjligheter att invandra för att arbeta i Sverige som regeringen avser att föreslå. Många som vill göra just detta men som inte ser någon annan väg än att söka asyl kommer att kunna söka arbetstillstånd i stället för att belasta asylsystemet med de risker detta på sikt medför för uppslutningen kring asylrätten. Detta är också ett sätt att, som sägs i regeringsförklaringen, motverka den utveckling som vi ser i Europa mot mer av stängda gränser.

Alla problem försvinner självfallet inte därigenom. Det är därför nödvändigt med åtgärder av olika slag för att värna asylrätten. Ett omfattande stöd åt FN:s flyktingkommissariat kommer att ingå som ett viktigt inslag i den svenska politiken tillsammans med andra åtgärder till stöd för länder i de regioner som hyser den stora majoritet av världens flyktingar som aldrig tar sig vidare till Sverige eller EU. En ambitiös nivå på den svenska flyktingkvoten är här väsentlig. Sverige ska också stödja länder i närområdet i utvecklingen av asyl- och migrationssystem som står i överensstämmelse med de internationella konventionerna på området.

Rätten till asyl ska värnas. Den utveckling vi ser i Europa mot mer av stängda gränser ska motverkas, och Sverige ska verka för att även EU som helhet tar sin del av ansvaret för att värna asylrätten. Det finns en risk att skyddsbehövande som en sidoeffekt kan drabbas om åtgärder alltför ensidigt sätts in mot olaglig invandring. Sverige kommer i samarbetet inom EU och i andra internationella sammanhang att systematiskt föra fram nödvändigheten av att upprätthålla respekten för asylrätten, när åtgärder för att bekämpa olaglig invandring diskuteras, och att på olika sätt stödja initiativ för att främja asylrätten.

Anf. 36 KALLE LARSSON (v):

Herr talman! Svensk flyktingpolitik är för många av oss en oerhört angelägen fråga. Och det är nu ungefär ett år sedan jag och Tobias Billström gick genom riksdagens korridorer efter ett utskottsmöte och diskuterade frågan om hur flyktingpolitiken borde se ut och förändras. Tobias Billström gav vid det tillfället sken av att han och Moderaterna egentligen skulle vilja driva en annan politik, bara de fick chansen. Nu har de chansen. De är för övrigt, som en parentes, framsläppta av Folkpartiet, Centerpartiet och Kristdemokraterna – tre partier som tidigare gjort sig kända för att vilja driva på för en humanare flyktingpolitik.

Nu är det ändå Moderaterna som har fått ta över migrationsministerposten. Därför tänkte jag känna migrationsministern lite på pulsen och höra om de där orden i en korridor någon gång betydde något eller om de bara har glömts bort tillfälligt.

Jag har ställt tre frågor. De finns att läsa, för den som önskar, i den skriftliga interpellation som jag har inlämnat. Jag undrar om ministern är beredd att se över utlänningslagen för att flyktingskäl, alltså enligt

Genèvekonventionen, på ett bättre sätt ska kunna tillvaratas i svensk praxis.

Ministern väljer att hänvisa till att vi har gjort en översyn. Men ministern är nog väl medveten om att man i den översynen inte ens fick titta på hur flyktingskäl egentligen skulle hanteras. Jag var själv representant för Vänsterpartiet i den kommittén, och detta var inte ens uppe på bordet. Så där är ministern fortfarande svaret skyldig.

Jag frågar vad ministern är beredd att göra för de människor som fick avslag med den tillfälliga lagen. Det var ju ändå så att vi, Miljöpartiet tillsammans med Vänsterpartiet, pressade fram en tillfällig asyllag för att låta människor som under många år befunnit sig i en skuggtillvaro i det här landet få chansen att bygga en framtid här.

Över 17 000 människor har fått stanna. De är alla mycket välkomna. Men ungefär 13 000 personer har fått avslag på mycket vaga grunder. Jag frågar då ministern: Vad är du beredd att göra?

Han säger att vi i framtiden inte kommer att ha detta problem. Men problemet finns ju här i dag. Många av dem som får avslag kommer ju inte att återvända. De kan inte återvända. De har, i all hemlighet, börjat bygga en tillvaro i Sverige, och de kan i många fall inte heller återvända till sina hemländer därför att de där faktiskt riskerar förföljelse.

Den tredje frågan jag ställer handlar om EU:s flyktingpolitik. Där är det egentligen inte heller mycket till svar jag får. Vi måste ha en helhets-syn. Ja, alla som invänder räcker upp handen. Är det någon som tycker att vi inte ska ha en helhetssyn när vi diskuterar EU:s flyktingpolitik? Nej, jag skulle tro att alla håller med om det. Men var finns svaret på de konkreta frågorna som ställs, om transportörsansvaret, om Dublinkonventionen?

Tyvärr får jag konstatera, herr talman, att jag än så länge inte har fått mycket respons på det där samtalet vi hade. På första frågan – vad är ministern beredd att göra? – har jag fått svaret: ingenting. På andra frågan är svaret: ingenting. Och på tredje frågan är svaret: inget särskilt.

Jag vet inte hur ofta ministern själv tittar på tv – det har ju varit lite diskussion om de här frågorna på senare tid. Men i radio har han i alla fall pratat. Där har han tidigare sagt, inför EU:s toppmöte, att Sverige borde kunna hjälpa till med styrkor och polisiära insatser. Där har vi i alla fall ett besked från migrationsministern om vad Sverige ska göra inom EU, nämligen ställa upp med styrkor och polisiära insatser. Migrationsministern tog visserligen tillbaka det där ett par dagar efteråt och sade att det i så fall inte handlar om regelrätta polisinsatser. Man gick från ”polisiära” och ”styrkor” till att det inte skulle handla om polisinsatser. Det är ju ett ganska långt steg. Ministern får gärna förklara varför ett så stort steg kunde tas så hastigt. Men jag undrar ändå: Vad avsåg ministern när han sade att styrkor och polisiära insatser skulle komma att användas från svensk sida för att försvara EU:s yttre gränser mot de människor som tvingas söka sig hit för att få asyl?

Anf. 37 GÖRAN LINDBLAD (m):

Herr talman! Många människor har drabbats av den tidigare regeringens hårdnande flyktingpolitik. Under tio–tolv år ströps möjligheten att få en fristad i Sverige, att få komma hit på ett värdigt sätt. Och den tillfälliga lag som den förra regeringen, pressad av sina samarbetspartner,

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Svar på
interpellationer

genomförde har till stor del misslyckats. Nära nog hälften av dem som ansökte om att få stanna, 13 000 av 30 000, har inte fått tillstånd.

I dag är det 300 personer som ännu inte är prövade. Där kan det vara fråga om vandelsprövning, och där kan det vara fråga om osäker identitet.

Jag fick i går uppgifter av Migrationsverket om att det när det gäller gruppen iranier har tagits 600 lagakraftvunna beslut om att man fått avslag. 587 får permanent tillstånd, och 48 stycken får ett tidsbegränsat tillstånd. Det är färsk information från biträdande generaldirektören i går.

När man har gett tillstånd enligt den tillfälliga lagen har man använt begreppet "lång tid". Jag vet inte vad migrationsministern tycker om "lång tid". Åtta år har varit det som Migrationsverket har gått på. Jag tycker att fyra år är lång tid. Det är så länge som migrationsministern har varit riksdagsledamot tidigare. Jag tycker att fyra år är mycket lång tid. Om vi tänker tillbaka på vad som hände när vi kom in i riksdagen efter det tråkiga förra valet känner vi att de här fyra åren var väldigt långa. Här är det då personer som ska vänta åtta år innan de kan betraktas som att de har varit i Sverige länge.

Jag skulle vilja fråga Tobias Billström: När kommer den proposition som riksdagen beställde i våras? Det var allianspartierna ihop med Miljöpartiet som beställde en proposition om att de som kan och vill börja arbeta också ska ha möjlighet att stanna. Det skulle lösa problemet för åtminstone 90 %, i alla fall i den här iranska gruppen och troligen för många andra också. De flesta jobbar redan, fast de har svart jobb. Det här skulle lösa problemet när det gäller Kalle Larssons fråga. Jag undrar: När kommer Tobias Billström att komma med den propositionen? Nu är det nämligen bråttom, för nu börjar man avvisa.

Utlänningspolisen har väldigt lite att göra just nu med anledning av den tillfälliga lagen, så nu kan man börja jaga dem som nu har fått avslag. En avvisningsresa till Iran kostar minst 50 000 kr. Man kommer dit med den asylsökande som går av planet, och så frågar den iranska myndigheten: Vill du komma in här? Nej, det vill jag inte. Då får man åka tillbaka. Under tiden har medföljande tjänstemän från kriminalvårdens transporttjänst fått en natt på hotell och har tänkt sig att åka *business class* hem. Ofta får då en sätta sig där bak hos den asylsökande som ska återvända. Det har till och med förekommit fall där någon asylsökande sedan, från Amsterdam, har fått betala resten av biljetten själv.

Förresten undrar jag lite grann varför polisen har överlåtit det här åt kriminalvårdens transporttjänst. Det är en outsourcing. Visserligen är jag för fria marknadskrafter men kanske inte mellan statliga myndigheter.

Jag vill också fråga Tobias Billström: Råder det inte de facto verkställighetshinder i fråga om Iran när det är på det här sättet? Hur är det egentligen med det? Migrationsverket kan inte ge något ordentligt besked om det, men det kanske vi kan klara ut här i dag.

Tobias Billström! Jag är väl medveten om att vi inte kan diskutera personer. Men jag vet till exempel att ministern har fått ett brev från en pastor om ett par döva konverterade flyktingar från just Iran som nog har svårt att återvända därför att konvertiter inte är välkomna till det landet. Ett annat ärende publicerades i Göteborgs-Posten i tisdags. Det gäller en tandläkare som snart har varit i Sverige i sex år. Hon kan få jobb bums

och meddetsamma under den tid som hon skaffar sin behörighet. Men hon fick yrkesförbud i Iran efter att ha deltagit i studentprotester.

Göteborgs-Posten skriver: Varför skulle man välja bort ett medelklassliv för att bo på en soffa i en betongförort och gömma sig? Det är en fråga jag också gärna skulle vilja ha svar på.

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 38 BODIL CEBALLOS (mp):

Herr talman! Migrationsministern! Och alla övriga här! Vi är många som har drivit frågan om en generell amnesti under väldigt många år. Vi kom en bit på vägen men långt ifrån hela vägen. Precis som föregående talare har sagt så har den här lagen inte bara varit av godo. Det gäller alla dem som inte fick stanna som nu riskerar avvisning eller redan har avvisats. Det bedrivs en veritabel hetsjakt på många ställen i landet för att man ska få ut dem härifrån. Det är polisen, som nämndes här tidigare, som kanske driver den frågan allra mest. Man hämtar människor utanför barnmorskan. Man separerar par från varandra. Den ena får söka asyl i Sverige, den andra får söka asyl i Paris. Man går direkt till psykvadlingen och frågar efter folk. Det är väldigt mycket som händer. Det är naturligtvis ett stort problem för alla dem som drabbas men också för oss som har engagerat oss i de här frågorna.

Min bakgrund i asylpolitiken är både juridiken och verkligheten, eftersom jag träffar väldigt många asylsökande, både dem som har fått stanna här, kanske redan för 20 år sedan, och dem som lever gömda och försöker få vara kvar. Egentligen tror jag att de som sitter här i riksdagen och svenska folket inte vet hur inhuman vår flyktingpolitik och invandringspolitik är. Jag tror att de flesta tänker att vi har en generös och human flyktingpolitik, för det är den bild vi vill ge utåt. Men den stämmer inte.

Det är inte lagstiftningen, själva lagen, orden i lagen, som det egentligen är fel på, utan det är tillämpningen av den. Precis som Kalle Larsson tidigare sade skulle vi när vi skulle göra om så kallade humanitära skäl, när vi skulle titta på lagstiftningen, snarare försämra det som redan en gång fanns i vår lagtext för att anpassa den till praxis. Praxis är det ju inte riksdagen som har fastställt, utan det är Migrationsverket, Utlänningsnämnden och regeringen. Det har alltså inte stöd i riksdagen och i lag. Vi fick då föreslå en lag som inte har bäring egentligen.

När jag såg att det var Moderaterna som skulle ta över migrationsfrågorna i regeringen blev jag väldigt bestört, eftersom det faktiskt är socialdemokrater och moderater tillsammans som har drivit på för att få utvecklingen med den striktare tillämpningen av vår utlänningslagstiftning. Så jag hoppas verkligen att övriga allianspartier – tillsammans med Göran Lindblad tror jag – kan driva Moderaterna i en humanare riktning. Jag hoppas verkligen det, och jag ställer gärna mig själv till förfogande för att berätta hur det ser ut i verkligheten bland dem som lever gömda.

Spanien införde en generell amnesti för något år sedan. Det fick de mycket kritik för av övriga EU-länder. Man menade att det gör att det då kommer ännu fler till Europa. Men i Spanien har man under många år haft en generös invandringspolitik. Man har sett mellan fingrarna, så att säga. Människor har levt där, de har arbetat svart, etcetera. Det har varit med före detta regeringens goda minne. Nu har de legaliserats. Över

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.54 på förslag av förste vice talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

15 § Frågestund

Anf. 39 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag ber att få hälsa närvarande statsråd välkomna till den här frågestunden. Frågor av mer övergripande karaktär besvaras av statsrådet Jan Björklund. I övrigt deltar statsrådet Sven Otto Littorin, statsrådet Cristina Husmark Pehrsson, statsrådet Maria Larsson och miljöminister Andreas Carlgren.

Sjukintyg från första dagen

Anf. 40 MAGDALENA ANDERSSON (m):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till socialförsäkringsministern angående den föreslagna förändringen när det gäller läkarintyg vid sjukdom. Regeringen föreslår att arbetsgivare ska kunna begära läkarintyg redan från första sjukdagen. Det har varit ganska mycket debatt och diskussion om detta i tv och i lokalradion och andra medier hemma hos mig. Från vårdcentralernas sida säger man att detta inte kommer att gå eftersom de kommer att bli överbelastade. Man har alltså, såvitt jag förstår, missuppfattat förslaget och tror att detta gäller samtliga personer som är sjuka och att de alltid ska ha detta intyg.

Min fråga till socialförsäkringsministern är: Vad avser ministern att göra för att tydliggöra detta, så att vårdcentraler, arbetsgivare och arbetstagare inte ska tro att det är så här som det kommer att vara framdeles?

Anf. 41 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! Tack för denna fråga, Magdalena Andersson. Detta handlar inte om människor med någon vanlig snuva eller något enstaka problem. Det förslag som regeringen nu ser över handlar om att ge arbetsgivare möjlighet att kräva intyg från den första sjukdagen. Det handlar då om fall av upprepad korttidsfrånvaro och där man möjligtvis kan mistänka att det ligger ett större problem bakom. Man kanske har problem hemma, man kanske har något missbruksproblem eller en stressituation, och då kanske man kan åtgärda detta i tid.

När det har gått riktigt illa för någon får man ofta höra: Varför var det ingen som hörde mig? Varför var det ingen som såg att jag mådde dåligt?

Denna möjlighet för arbetsgivaren att kräva sjukintyg från den första dagen handlar om medmänsklighet och omtanke. Och jag är säker på att arbetsgivaren kommer att använda sig av denna möjlighet med vett och sans när vi kommer med förslag. Tanken är att regeringen kommer att återkomma.

Anf. 42 MAGDALENA ANDERSSON (m):

Fru talman! I budgetpropositionen kan man inte läsa ut om regeringen har tagit ställning till vem som ska betala om en arbetsgivare ställer krav på sjukintyg från första dagen. Det finns kollektivavtal i dag som reglerar detta och som ger arbetsgivaren möjlighet att redan från första dagen begära sjukintyg. Men då är det arbetsgivaren som står för denna kostnad och inte den anställde.

Jag skulle vilja att ministern utvecklar detta. Är det meningen att det i fortsättningen, när arbetsgivare kräver intyg från första dagen, ska vara arbetstagaren som ska betala detta med hjälp av högkostnadsskyddet, eller funderar regeringen på att, i enlighet med de kollektivavtal som redan finns, lägga detta ansvar på arbetsgivaren?

Anf. 43 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Fru talman! I dag är arbetsgivaren skyldig att betala ut sjuklön efter den sjunde dagen, och arbetstagaren måste då också ha sjukintyg.

Men det finns undantag redan i dag. Som Magdalena Andersson säger finns det kollektivavtal enligt vilka arbetsgivaren kan kräva sjukintyg från första dagen. Och arbetsgivaren har också möjlighet att i dag efter kontakt med Försäkringskassan kräva sjukintyg. Denna möjlighet finns alltså redan i dag.

Regeringen ämnar alltså återkomma med förslag till hur detta ska gå till. Det ska naturligtvis vara en rättssäker prövning av detta. Då är det mycket möjligt att det som Magdalena Andersson nu föreslår också kommer att finnas med i den utredning som ska föregå ett sådant förslag.

Rätten till facklig verksamhet

Anf. 44 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! I förra veckan lämnade jag en skriftlig fråga till Sven Otto Littorin med anledning av att fackklubbens ordförande på Akzo Nobel i Arlöv fått en erinran av företagsledningen för att ha ägnat sig åt fackföreningspolitisk verksamhet under valrörelsen. Jag är lite konfunderad över svaret. Därför tänkte jag ge Sven Otto Littorin en chans att förtydliga sig.

Att fritt och öppet få diskutera politiken på arbetsplatserna är en grundläggande demokratisk rättighet. I dag kanske det är viktigare än någonsin tidigare. De nya moderaterna säger sig ju vilja värna den fackliga verksamheten i Sverige. Men den senaste budgeten är allt annat än fackföreningsvänlig. Den är inte bara en attack mot facket utan en attack mot vanliga löntagare och en attack mot arbetslösa. Den klyver Sverige

och ökar klyftorna. Och nu ska uppenbarligen fackligt aktiva inte få informera sina medlemmar om detta.

Jag vill ställa en fråga till statsrådet: Hur kommer den nya regeringen att försvara fackligt aktivas rätt att informera sina medlemmar om hur alliansens politik påverkar dem?

Anf. 45 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Luciano Astudillo ställer om igen samma fråga som i den skriftliga frågan. Jag har ingen anledning att ändra svaret på någon punkt. Jag konstaterar att det regelverk som finns rörande det fackliga arbetet på arbetsplatserna fungerar bra. Det finns ingen anledning att ifrågasätta det på något som helst sätt. Jag förutsätter att man har en livfull diskussion på den arbetsplats som frågan gällde och på alla andra arbetsplatser.

Anf. 46 LUCIANO ASTUDILLO (s):

Fru talman! Det är inte samma fråga som jag ställer igen. Detta var inte det enda fallet under valrörelsen. Jag stod själv tillsammans med några andra utanför Pågens bageri. En jurist kom då ut och hotade oss och sade att man skulle ringa till polisen. Vi ser alltså att arbetsgivarna känner att de har medvind och att de har en regering på sin sida. Och det kanske är så att arbetsgivarna nu tar lite mer plats i fråga om detta och skrämmer folk till tystnad på arbetsplatserna.

Här är det viktigt att de nya moderaterna visar vad de står för. Kommer man att försvara de fackliga representanternas rätt att informera sina medlemmar om de försämringar som det ändå innebär? Jag förstår att Sven Otto Littorin inte kan gå in i detta enskilda fall, även om det är intressant i sig. Företaget hänvisar nämligen till koncernens policy och inte som Sven Otto Littorin till arbetsrätten och den ordning som faktiskt gäller i Sverige.

Anf. 47 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Jag kan egentligen bara upprepa mitt svar. Det finns ingen anledning att förändra det regelverk som finns i dag. Det fungerar bra och ska fungera bra. Om man upplever att man har denna typ av konflikter utgår jag från att man kan lösa dem på bästa sätt för att få en livfull debatt om just till exempel det utanförskap som den förra regeringen skapade. Den lät det gå så långt att var femte svensk i arbetsför ålder står utanför arbetsmarknaden och att vi nu måste göra någonting åt det.

Folkhälsopolitiken

Anf. 48 GUNVOR G ERICSON (mp):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Maria Larsson med anledning av att Statsrådsberedningen har skickat ut en lista över planerade skrivelser där det framgår att regeringen vill återkalla skrivelsen om folkhälsopolitiken som är en skrivelse om en första uppföljning av de elva nationella folkhälsomålen som riksdagen antog 2003.

Hur vill statsrådet förändra folkhälsopolitiken utifrån de elva målområden som riksdagen har antagit, eftersom skrivelsen *Folkhälsopolitik för jämlikhet i hälsa och hållbar tillväxt* återtagits?

Anf. 49 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Tack så mycket för frågan. Det är riktigt att vi har aviserat att vi kommer att dra tillbaka skrivelsen om folkhälsopolitiken. Skrivelsen är i mycket en beskrivning av det som den tidigare regeringen har gjort. Det sker ett likartat förfarande med flera skrivelser som beskriver den tidigare regeringens förda politik.

Vår avsikt är naturligtvis att återkomma och presentera innehållet i vår folkhälsopolitik framöver. Det närmare innehållet i den ska jag be att få återkomma till. Vi har funnits på plats under bara några få veckor. Vi får därför skäl att diskutera den frågan vidare.

Anf. 50 GUNVOR G ERICSON (mp):

Fru talman! Men innebär detta ändå att den nuvarande regeringen står bakom de elva mål som riksdagen har antagit och att den avser att fortsätta att arbeta utifrån dessa elva mål?

Anf. 51 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Vi ska återkomma till frågan. Det är mitt svar, och det är det enda beskedet jag i dag kan ge. Vi har inte hunnit genomlysa alla frågeområdena. Vi har vissa inriktningar med oss i bagaget från de förhandlingar som varit innan vi trädde till i regeringen. Men tiden har varit alltför knapp för att i detalj utforma all den politik som vi vill leverera, så låt oss återkomma också när det gäller folkhälsopolitiken. Skrivelsen är, som sagt, tillbakadragen.

Effektivisering av myndigheter

Anf. 52 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Min fråga är av övergripande natur och riktas till statsrådet Björklund.

Alliansen har aviserat ett effektivare Myndighets-Sverige. I dagens medier går ett före detta socialdemokratiskt statsråd ut och säger att en effektivisering av Myndighets-Sverige skulle kunna ge mer än 16 miljarder i besparingar.

Jag tycker att det är en bra insikt man visar från oppositionen. Man skulle kanske ha tillvaratagit de effektivitetsvinsterna när man satt vid makten.

Min fråga till statsrådet blir då: Vilket tidsschema har alliansen för att genomföra de här besparingarna?

Anf. 53 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Det är helt riktigt att det är den nya regeringens avsikt att minska antalet myndigheter, att minska omfattningen på myndigheterna och hur mycket myndigheterna inkräktar i vanliga svenskars liv på olika områden.

Redan i budgetpropositionen och redan vid regeringsstarten aviserades ett antal nedläggningar och sammanslagningar av olika myndigheter. Vi har inte gjort någon hemlighet av att det bara är en början; det kommer mer.

Jag kan nämna att på mitt eget område har vi dragit i gång en myndighetsöversyn, som myndigheterna nu är medvetna om, i syfte att minska antalet myndigheter på utbildningsområdet till exempel. Så jobbar de olika departementen nu.

För dagen finns det inte någon exakt tidsplan för detta, utan det får levereras efterhand, i takt med att olika slutsatser blir klara att dras. Det ska ju inte heller ske förhastade beslut, utan allt ska ske väldigt övervägt, genomtänkt och noggrant. Men inriktningen är den som Jörgen Andersson är inne på.

Anf. 54 JÖRGEN JOHANSSON (c):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Jag delar uppfattningen att det här bör ske på ett ansvarsfullt sätt men naturligtvis så snabbt som möjligt. Det är ju ändå så som det före detta socialdemokratiska statsrådet framhåller i sin artikel, nämligen att varje felanvänd krona är en stöld från folket.

De minskade kostnaderna i det här sammanhanget kan aktivt bidra till att få i gång en bättre sysselsättning.

Anf. 55 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Det är många Jörgen i sammanhanget. Både Jörgen Johansson och Jörgen Andersson har rätt, tycker regeringen, på den här punkten. Jag kan också hålla med om att det är ofta vi läser om att avgångna socialdemokratiska statsråd kommer till insikt. Det är synd att man inte gör det när man sitter i regeringen. Men låt oss genomföra detta nu!

Klimatmålen

Anf. 56 ANDERS YGEMAN (s):

Fru talman! Klimatfrågan är vår tids viktigaste miljöfråga. I årets valrörelse lovade Centern tillsammans med Folkpartiet att skärpa riksdagens klimatmål. Statsrådet Carlgren har utnämnt tiden till sin huvudfiende. Jag blev därför mycket förvånad när det visade sig att klimatfrågan inte fanns med i den propositionsförteckning som regeringen skickat ut.

Min fråga till statsrådet blir därför: När kommer den i valrörelsen utlovade skärpningen av klimatmålen att så att säga läggas på riksdagens bord?

Anf. 57 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Svaret på Anders Ygemans fråga är att vi kommer att arbeta mycket snabbt, och vi kommer att se till att vi flyttar fram positionerna för Sveriges del både hemma i Sverige och internationellt.

Däremot har jag blivit lite förvånad över att just de som stod bakom klimatbeslutet i våras varit så oerhört snabba med att säga att det redan är överspelat. Det borde egentligen skärpas. Det borde ha gjorts redan i förrgår.

För min del har jag sagt, precis som Anders Ygeman var inne på, att vi inte i första hand vill konkurrera med den tidigare regeringen. Vi vill gärna samarbeta på de punkter där det går. Men vi ser att vi konkurrerar

med tiden. Därför är det här inte en fråga där vi i första hand behöver hålla på och säga att vi nu är bättre än den förra regeringen. Vi har inget behov av det, även om jag förstår att Anders Ygeman skulle önska att vi var det.

Vi kommer säkert att visa att det blir förbättringar här. Vår viktigaste uppgift är att göra förändringarna tillräckligt snabbt.

Anf. 58 ANDERS YGEMAN (s):

Fru talman! Jag vet inte om Andreas Carlgren missade frågeställningen. Jag kan därför upprepa den för kammaren: När kommer den i valrörelsen av Centerpartiet utlovade skärpningen av miljömålen att föreläggas riksdagen?

När blir det politik? När ställer regeringen upp på den politik som Centern har utlovat? Det kan väl statsrådet förtälja för kammaren.

Anf. 59 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Svaret på frågan är: När det är dags. Det är helt enkelt så att målet ska tas fram ordentligt. Men här spelar det roll inte bara vad Sverige gör på hemmaplan, utan det är också en europeisk process som precis nu pågår. Vi tänker vara med i den diskussionen och vill inte missa chansen att också vara med och dra upp de mål som läggs upp internationellt eftersom det här är en mycket större fråga än att vi bara skulle göra något på hemmaplan.

Antalet platser i äldreboendet

Anf. 60 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Maria Larsson. Den förra regeringen lovade i valet 2002 att vi skulle få 10 000 fler platser inom äldreboendet. Trots löften och välskrivna formuleringar i ett antal budgetpropositioner vet vi i dag, med facit i hand, att det blev färre platser. Enligt den budgetproposition som alliansen nu har lagt på riksdagens bord är det 18 300 färre platser inom särskilda boenden jämfört med år 2001.

Min fråga till statsrådet blir därför: Vad avser statsrådet att göra för att de löften som nu getts ska kunna förverkligas men också för att de äldre ute i våra kommuner ska känna tillit till den kommunala omsorgen?

Anf. 61 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Det är en angelägen fråga som tas upp. En stor nedrustning har gjorts av antalet platser inom äldreomsorgen, inom de särskilda boendena. Därför är det en väldigt angelägen fråga för mig som äldreminister att försöka vända den utvecklingen och börja bygga ut och bygga upp de särskilda boendeplatserna igen. Man ska kunna känna trygghet med att bli gammal i det här landet och veta att det finns en plats när man behöver den.

Redan i 2007 års budget satsar vi på ett investeringsstöd om 500 miljoner kronor, en halv miljard, för att påbörja den här uppbyggnaden. Den exakta utformningen av det investeringsstödet ska vi återkomma till. Vi

Frågestund

håller på och arbetar med det precis nu. Det är en tydlig inriktning från den nya regeringen att påbörja uppbyggnaden av det som har raserats.

Anf. 62 ROSITA RUNEGRUND (kd):

Fru talman! Statsrådet säger att man ska ”påbörja”. Då blir följdfrågan från mig: Är det en långsiktig politik som alliansregeringen kommer att ha när det gäller just boendeplatserna inom särskilt boende? Det är den ena frågan.

Alliansen gick ju också till val på en boendegaranti. När kan vi få se ute i våra kommuner att löftet om boendegaranti infriats?

Anf. 63 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Ja, det är en långsiktig satsning som är tänkt att vara under hela mandatperioden, för det går åt några år för att bygga upp och bygga ut. Vi vet att de äldre bara blir fler.

Det handlar om nybyggnation. Det handlar också om ombyggnation av andra lokaler till särskilt boende. I nästa steg handlar det även om att bygga nya former av boenden – gemenskapsboenden och trygghetsboenden.

Som sagt: Det är en långsiktig satsning, och målet är att kunna säga att man vid en viss ålder faktiskt ska få bestämma själv när man tycker att det är dags att flytta hemifrån – utan att det finns en biståndsbedömare som tar beslutet åt en.

Det är målet, och jag hoppas att vi är där innan mandatperioden är slut. Men först måste byggnationerna komma i gång. Äldreplatserna måste bli fler. Här krävs det ett samarbete med alla dem som finns ute i kommunerna hos de privata byggnadsbolagen för att detta ska vara möjligt. Vi kan i dag inte riktigt bedöma hur snabbt det kommer att gå.

Beredningen av regeringsförslag

Anf. 64 LENA OLSSON (v):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Littorin.

I den här riksdagen är vi väldigt vana att frågor och förslag bereds väldigt noggrant innan man lägger fram dem. Det påpekas oavsett vilken majoritet som sitter.

I budgeten finns det förslag till försämringar av a-kassan, att man till exempel inte får dra av fackföreningsavgift, förslag som slår väldigt hårt mot dem som har de sämsta inkomsterna. Där har vi bland annat mycket kvinnor.

Som lök på laxen får parterna på arbetsmarknaden sju dagars remisstid på sig att svara på detta. Det är i alla fall den kortaste remisstid jag har hört talas om. Detta gäller två stora frågor som påverkar väldigt många, mest dem som har de sämsta inkomsterna.

Frågan blir: Anser ministern att beredningen av de förslag jag nämner skötts på ett tillfredsställande sätt? Kan vi förvänta oss fler, enligt mig, helt oförberedda förslag?

Anf. 65 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Lena Olsson tar upp frågan om beredningstiderna. Jag kan bara konstatera att förslaget har varit väl känt för parterna under de senaste två årens tid. Vi har diskuterat det med parterna under alliansarbetsgruppens arbete som har tagit fram förslagen. Vi har också presenterat det i Bankerydsöverenskommelsen, i vårens ekonomiskpolitiska motion från allianspartierna, i valmanifestet och i regeringsförklaringen.

Jag håller med: Det är en kort beredningstid, men förslaget är absolut känt. Jag har till exempel debatterat det med Marita Ulvskog i Umeå.

Anf. 66 LENA OLSSON (v):

Fru talman! Allmänt känt har det väl varit, men det står mer detaljerat hur man ska göra med de här förslagen i budgeten. Tiden för parterna att reagera på dem har inte varit så lång. Men är du beredd att ta på dig att det här är en dålig beredningstid? Enligt TCO strider det här till och med mot grundlagen. Kan vi förvänta oss att det hoppar upp mer sådant här som vi är totalt oberedda på?

Anf. 67 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Totalt oberedd tycker jag att man knappast vara. Den stora frågan i valrörelsen var just utanförskapet på arbetsmarknaden – det är var femte som har stått utanför – Socialdemokraternas oförmåga att skapa nya jobb och den jobbpolitik som alliansen gick till val på för att komma till rätta med detta. Där var också förändringarna i a-kassa och jobbvadragen en bärande del. Det har inte alls varit okänt.

Jag håller inte med om att det är dåligt berett. Vi har haft kort om tid för den externa beredningsprocessen, men samtidigt har de här förslagen varit, som jag säger, väl kända och har diskuterats under hela valrörelsen. De kan knappast ha kommit som någon nyhet för någon.

Alkoholpolitiken

Anf. 68 JOHAN PEHRSON (fp):

Fru talman! Jag tänkte prata om den rapport som kom i dagarna om kostnaderna för alkoholen i vårt land. Vi som reser mycket och träffar människor i fängelser, på psykiatriska kliniker eller besöker behandlingshem ser det mänskliga priset för alkoholen och vad den orsakar. Vi har en situation i Sverige där konsumtionen har ökat mycket kraftigt under en ganska lång tid nu. Vi vet att det är väldigt svårt att pressa tillbaka konsumtionen med nuvarande medel. En orsak till detta är, menar jag, att vi i praktiken har haft en rejäl skattesänkning till följd av att den privata införseln har ökat men också den kriminella smugglingen. Det har lett till att vi på många håll har en situation där Systembolaget, som står för en väldigt bra försäljningskontroll, har tappat mark och vi har fått helt andra kanaler. Bland annat har vi fått en situation där människor har stora alkohollager i sitt hem, vilket rimligen leder till en ökad konsumtion.

Min fråga till folkhälsoministern, fru talman, blir därmed: Vad tänker regeringen göra för att komma till rätta med detta? Tror man att man kan

göra något för att sänka skatterna för att föra över försäljningen av alkohol i Sverige återigen till Systembolaget?

Anf. 69 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Vi pratade folkhälsa här tidigare, och den här frågan är en av de viktiga folkhälsofrågorna, som vi naturligtvis har diskuterat och skrivit ganska tydligt om i regeringsförklaringen. Där står att regeringen menar att totalkonsumtionen av alkohol i Sverige behöver sänkas. Vi vill arbeta i den riktningen och vill använda möjligheten att inom EU diskutera frågan om alkohol som en folkhälsofråga. Därför är det väldigt glädjande att vi nu fick en gemensam EU-strategi.

När det gäller hållningen i Sverige är det ganska många vägar som jag tycker inte har prövats tillräckligt ännu. Nu har vi gett ökade insatser för tullen. Vi har skrivit tydligt, för första gången, att tullen också har ett ansvar för att jobba mot Internet, den alkohol som kommer in i landet via Internet. Det här är man inom tullen väldigt glad för.

Ökade polisinsatser så att vi kan komma till rätta med langningen och den illegala försäljningen är några av de saker som det är väldigt viktigt att förstärka i Sverige.

Anf. 70 JOHAN PEHRSON (fp):

Fru talman! Ingen kan vara gladare än jag för att vi har fått rejäla satsningar på tull och polis. Det är nödvändigt, men tyvärr är verkligheten också den, och det tycker jag att man ska säga, att det finns väldigt mycket annat som både tull och polis ska göra, inte minst för att bekämpa narkotikahandeln och narkotikasmuggling.

Situationen är den att tullen kan göra väldigt lite för att människor åker ned i stora, stora bussar eller i bilar med stora, stora släp och tar hem stora, stora mängder alkohol och fyller upp sina källare. Det är ett problem, för det leder enligt min och Folkpartiets uppfattning till att människor konsumerar mera. Det är någonting som vi kanske inte behöver uppmuntra genom att vi har sådana skillnader i skattesatser. Än värre är att mycket av den här alkoholen säljs vidare på ett illegalt sätt till våra ungdomar. Där har vi en situation att vi har människor som åker på flakmopeder och säljer femlitersdunkar vitt vin till småflickor. Det är väl klart att denna situation måste vi komma till rätta med. Så många poliser ser vi inte inom räckhåll på många år att vi kan komma åt den hanteringen.

Anf. 71 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Den illegala försäljningen måste vi bekämpa med de resurser som står till förfogande i dag, men vi kan göra det på ett mycket bättre sätt. Vi kan också skapa en mycket bättre opinionsbildning kring de här frågorna genom att jobba tajt mellan föräldrar, skola, socialtjänst och polis. Jag tror att det är det samarbetet som kan vara nyckeln till framgång, tillsammans med en kraftfull opinionsbildning. Det är verktyg som inte är prövade fullt ut och som har visat sig framgångsrika där man använder sig av dem.

Det vi vet är att en skattesänkning aldrig minskar konsumtionen, den ökar konsumtionen. Den byter ofta en sorts brottslighet mot en annan sorts brottslighet, nämligen att våldsbrotten mot kvinnor ökar, att antalet

rattfyllerister ökar och så vidare. Det bör man också noga beakta när man talar om de här frågorna. Det är inte så svartvitt, det är inte så enkelt att bedöma.

Kraftfulla insatser där vi tillsammans samordnar de här verksamheterna mellan föräldrar, hem, skola, socialtjänst, polis så kommer man ganska långt med.

Anslag till idrotten

Anf. 72 LARS WEGENDAL (s):

Fru talman! När vi socialdemokrater presenterade vårt valmanifest utlovade vi 2 miljarder kronor till idrotten via Svenska Spels överskott. Den nuvarande statsministern var då väldigt snabbt ute och i en radiointervju lovade idrotten detsamma. När ni borgerliga partier vann valet och när ni för några veckor sedan lade fram er första budget presenterade ni också ett förslag som innebar en satsning på idrotten. För 2007 erbjuds idrotten 500 miljoner. Däremot finns det inga skrivningar om mandatperiodens övriga år, ingenting hur ni har tänkt er i framtiden.

Min fråga är, och det är en fråga som man kan svara ja eller nej på: Har den borgerliga regeringen för avsikt att tillföra de här 500 miljonerna årligen så att idrotten kan räkna med den utlovade satsningen på 2 miljarder?

Anf. 73 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Det borgerliga valmanifestet, liksom det socialdemokratiska, är ju utformat så att en del saker utlovas första året på valperioden, men ett antal satsningar är sådana som man avser genomföra under återstoden av mandatperioden. Både i det socialdemokratiska och i det borgerliga valmanifestet är det uttalat att det förutsätter att det samhällsekonomiska läget medger sådana satsningar. De löften som är avgivna i det borgerliga manifestet levererar vi på det sätt som har uttalats. Det är en fyraårig mandatperiod. Vi avser att leverera vallöftena successivt allteftersom utrymmet finns. Det förutsätter att det samhällsekonomiska utrymmet kommer att finnas. Det var också vad som sades.

Svaret är ja, de löften som vi har ställt ut kommer att levereras under mandatperioden, under förutsättning att det samhällsekonomiska läget inte i något avseende avsevärt försämras.

Anf. 74 LARS WEGENDAL (s):

Fru talman! Tack för det svaret, även om idrottsrörelsen kanske inte känner sig helt trygg med svaret.

En av de frågor som har diskuterats väldigt mycket är idrottens självständighet. Vi socialdemokrater har fått rätt mycket kritik för att vi inte har levererat den självständighet som idrottsrörelsen har tyckt att den vill ha. Kritik har riktats mot ett antal reserverade medel i budgeten för olika insatser, bland annat förberedelser och deltagande i olympiska spel och Paralympics. Glädjande nog ser jag nu att även den borgerliga regeringen reserverar medel i budgeten för de här satsningarna, och det vore ju dumt att inte kopiera en framgångsrik socialdemokratisk politik.

Min följdfråga blir därför: Hur tänker den borgerliga regeringen satsa på unga olympier, så att vi även fortsättningsvis kan glädjas över svenska framgångar på de olympiska arenorna?

Anf. 75 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Regeringen är helt överens med frågeställaren om att Sverige ska ha ännu flera olympiska medaljer i framtiden.

Jag måste medge att mina faktakunskaper på det här politiska området under de här tre veckorna inte har blivit tillräckligt stora för att jag ska kunna gå in i detalj i de frågor som frågeställaren här reser. Vi har sedan några dagar fått ett nytt statsråd i regeringen som har ansvar för idrottsfrågorna. Jag föreslår att frågeställaren återkommer till henne med frågorna, antingen här i kammaren eller i skriftlig form.

Inriktningen är helt klar: Vi ska bli ännu bättre på idrott och på att ta olympiska medaljer i framtiden. Men när det gäller vägen dit ber jag att få hänvisa till den kollega som är ansvarig för frågan.

Miljöpolitiken

Anf. 76 SVEN BERGSTRÖM (c):

Fru talman! Den nya regeringen har deklarerat att dess miljöpolitik tar sin utgångspunkt i de globala miljöutmaningarna och klimatförändringarna. Miljöfrågorna får inte begränsas till nationell nivå, utan den rika delen av världen har ett särskilt ansvar. Det är lätt att instämma i och känna sympati för det.

Häromdagen kom en ny larmrapport på det här området. Den visar att människans konsumtion överskrider jordens produktionsförmåga med 25 %. Det var Världsnaturfondens rapport *Living Planet* som redovisade detta. För två år sedan var siffran 20 %. Det har alltså skett en ökning med 5 %. Om mindre än 50 år skulle det behövas två jordklot för att försörja oss på den här planeten. De ekologiska fotavtrycken blir alltså allt grövre. Mätt i mängden biologisk produktiv yta som skulle krävas för att förse oss med resurser att ta hand om avfallet ...

Vad har regeringen och miljöministern för strategi för att väga in det här i de miljömål som Anders Ygeman tidigare talade om för att få en kraftfull och offensiv miljöpolitik på det här området?

Anf. 77 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Det är alldeles klart att Sverige måste minska den belastning som vårt sätt att leva eller vårt sätt att använda resurser innebär. Ett exempel är att vi skulle behöva minska energiförbrukningen. Det skulle dessutom den enskilde som bor i sin bostad tjäna på, samhället skulle tjäna på det och miljöbelastningen skulle bli mindre. Ett annat exempel är att driva bilarna med mer miljövänliga bränslen. Därför kommer vi att lägga fram program i den delen så att vi verkligen får fram förändringar.

Allt detta är exempel på att vi kan göra förändringar där vi till och med klarar ekonomisk tillväxt och ökad ekonomisk tillväxt utan att vi för den skull behöver förbruka mer och mer resurser utan tvärtom förbruka mindre. På det sättet kan både enskilda och samhället ställa om till den typ av krav som rapporten, som Sven Bergström beskriver, ställer på oss.

Anf. 78 SVEN BERGSTRÖM (c):

Fru talman! Det var ett bra besked av Andreas Carlgren.

Det är ju lätt att tala om de vida målen och de globala utmaningarna, men de har ju också en nationell och regional dimension. I mitt hemlän, Gävleborg, fick vi häromdagen läsa om att Östersjön och södra Bottenhavet blivit hårt drabbade genom höga dioxinutsläpp. Vi har sett att under älgjakten var det nu igen höga cesiumhalter längs Norrlandskusten som ett resultat av Tjernobylyckan, kärnkraftsolyckan, för 20 år sedan.

Är Andreas Carlgren beredd att verka för att det som vi nyss talade om – att minska belastningen, minska konsumtionen, byta bränsle och så vidare – arbetas in konkret i de miljömål som vi tidigare diskuterade här i kammaren?

Frågestund

Anf. 79 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Fru talman! Jag menar att de mål som riksdagen fastställde, och som en bred majoritet med allianspartierna och Miljöpartiet stod bakom, är bra mål. Min inriktning som miljöminister kommer att vara att vi vårdar de målen. I nästa steg kommer det att bli fråga om att precisera delmålen och se till att vi på alla olika punkter når målen, och det kommer att vara tufft nog. Då tror jag att vi kommer att lösa flera av de problem som Sven Bergström pekar på.

Jag vill gärna samarbeta med riksdagen i de frågorna. Alliansen kommer att ha en klar politik på det området och kommer att presentera den vartefter, och vi kommer gärna att göra det med den majoritet som också var med och beslutade om målen.

Kyrkliga aktiviteter i skolan

Anf. 80 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till statsrådet Jan Björklund.

Jag fick ett brev i dag från en lärare i Uppland om ett problem som gäller på ganska många skolor. Läraren har i dag fått reda på att hon inte längre får gå med sina elever till Svenska kyrkan för att fira första advent. Områdeschefen säger att det är en kränkning av de barn som har en annan religion. Tidigare har de haft det som tradition under många år att gå till Svenska kyrkan och fira advent med en minigudstjänst och sjunga lite advents- och julsånger. Det har varit uppskattat av elever och lärare. De som inte har velat gå till kyrkan har kunnat vara kvar i skolan och inte behövt gå till kyrkan.

Ska det vara på det viset? Vad säger statsrådet?

Anf. 81 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Det här är frågor som av och till dyker upp i debatten. Det har handlat om huruvida man får ha skolavslutning i kyrkolokaler, som man har haft i århundraden i Sverige, eller om man inte längre ska få ha det. Ska man få värda traditioner på det sätt som frågeställaren säger? Min uppfattning är att vi inte ska ändra några regler på området utan att det avgörs av varje skola och kommun själv hur man vill göra. Jag tycker för min del att vi ska slå vakt om traditioner. Samtidigt måste man naturligtvis, om man är på en skola där väldigt många elever har en annan

religiös tillhörighet, väga in det när man fattar beslut. Men vi ska inte ha några generella regler i Sverige om att man inte får ha skolavslutningar eller ceremonier i kyrkorum längre. Det blir absolut ingen förändring på den punkten.

Anf. 82 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Fru talman! Det var ett bra svar. Frågan har sin grund i ett uttalande från Diskrimineringsombudsmannen i våras. Det har fått konsekvensen att en del skolor inte längre kan ha sin skolavslutning i kyrkan, och det här med advent är ett annat exempel. Det vore välgörande att få ett mer konkret besked av skolministern eftersom det är ett pågående problem, och jag vet att på just den här skolan är det inte någon stor andel invandrare. Jag tror tvärtom att det är så att vi måste kunna slå vakt om de traditioner vi har i Sverige. Det är genom att vara trygga i vår egen bakgrund och i våra värderingar som vi kan ha andra religiösa inslag och förstå varandra över gränserna. Jag vill ha ett mer klagörande besked.

Anf. 83 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Då måste man precisera frågeställningen. Jag hamnade själv i en mycket konfrontativ debatt med Diskrimineringsombudsmannen vid det här tillfället i våras. Det berodde på att Diskrimineringsombudsmannen sade att man inte längre ska få ha skolavslutningar i Svenska kyrkan, och att man inte får sjunga *Den blomstertid nu kommer* för att det är en psalm. Jag delar inte Diskrimineringsombudsmannens uppfattning på den punkten – där vill jag vara mycket tydlig och rak.

Frågan kompliceras lite när Mikael Oscarsson i stället talar om gudstjänst vid första advent. Det är klart att i samma stund som det blir tal om trobekännelse när skolan ska vara i kyrkan, blir det konfessionella inslaget mycket mer uttalat. Då bör man vara lite försiktigare. Och då måste man ta lokala hänsyn till elevgruppen och så vidare. Men är frågan om man ska få ha skolavslutning i Svenska kyrkan och om jag delar den uppfattning som Diskrimineringsombudsmannen gav uttryck för i våras, så delar jag inte den uppfattningen. Man ska få ha skolavslutningar i kyrkorummet.

Anslagen till skolan

Anf. 84 MARIE GRANLUND (s):

Fru talman! I den förra frågestunden ställde jag en fråga till departementschefen på Utbildningsdepartementet. Jag skulle vilja följa upp den frågan genom att vända mig till skolminister Jan Björklund.

Den 8 september presenterade du tillsammans med Leijonborg vad ni folkpartister ville göra i Utbildningsdepartementet de första hundra dagarna. Ni sade ordagrant följande: regeringssammanträde den 16 oktober – det var alltså förra torsdagen – beslut om särskilt statsbidrag för att förstärka läs- och skrivundervisningen de första skolåren, statsbidrag om 500 miljoner kronor per år.

Om detta har vi inte sett någonting, och jag skulle vilja fråga statsrådet vart de pengarna tagit vägen.

Anf. 85 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Aldrig någonsin har så mycket pengar anslagits till skolväsendet sedan det kommunaliserades 1990 som i den budgetproposition som nu läggs fram.

Det är mycket kraftiga anslag till exempel till lärarfortbildning och till en rad andra anslag på skolområdet. Det är helt riktigt att utöver det gemensamma alliansprogrammet så hade vart och ett av partierna en del andra önskemål. Alliansbudgeten är ju en kompromiss mellan olika önskemål. Något parti kanske hade velat gå ännu längre på just denna punkt. Sanningen är trots allt att summan av kardemumman är att den budgetproposition som nu är framlagd innehåller mer offensiva satsningar på grundskola och gymnasium än vad någon budget har gjort i denna riksdag sedan skolan kommunaliserades 1990.

Anf. 86 MARIE GRANLUND (s):

Fru talman! Då kan man fråga vilket av de borgerliga partierna som har velat skära ned på skolan. Ni lovade 500 miljoner kronor per år i läsa-skriva-räkna-garantin. Av detta finns inte ett öre i budgeten för hela nästa och innevarande år.

Statsrådet pratar om lärarfortbildningen. Där lovade ni under samma punkt i ert valmanifest att 600 miljoner kronor skulle satsas för 2007. Av detta blev det 350 miljoner.

Så går det med Folkpartiets vallöften.

Jag vill fråga: Vad är det i det statsfinansiella läget som har ändrats från den 8 september till den 16 oktober? Vilka drastiska förändringar har skett i den svenska ekonomin?

Anf. 87 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Det är en märklig definition att om man inte genomför Folkpartiets nya satsningar på skolan är det med automatik en nedskärning.

Jag kan berätta att Marie Granlunds parti inte alls vill ha den här satsningen. Skulle det innebära att den hade skurits ned om ni hade vunnit valet? Det är en orimlig definition.

Vi kommer att genomföra läsa-skriva-räkna-satsningar under den här mandatperioden. Jag hade gärna sett att det var redan nu, men vi har fyra år.

Marie Granlund har nog inte läst statsbudgetpropositionen så noggrant. 600 miljoner kronor anslås till lärarfortbildning för läsåret 2007/08. Det är riktigt att vi kanske var för optimistiska när vi trodde att det skulle kunna komma i gång till den 1 januari. Det är inte möjligt. Det måste beredas ordentligt vad en sådan fortbildningssatsning ska innehålla. Starten på den satsningen kommer till höstterminen 2007. Det betyder att 300 miljoner faller ut just 2007, men det är 600 miljoner till läsåret 2007/08 precis som vi utlovade.

Frågestund

Anf. 88 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Fru talman! Jag har en fråga till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin.

Den här regeringen prioriterar jobbpolitiken. Det är glädjande framför allt för Norrbotten som jag kommer ifrån, där utanförskapet är som störst.

I Norrbotten ligger Haparanda och vid Haparanda ligger en älv. På andra sidan älven ligger Torneå. För den som inte har varit där kan jag berätta att den enda skillnaden mellan de två städerna är en skylt som delar dem via en landsgräns.

I dag sker det glädjande nog via privata initiativ stora satsningar. Det byggs på båda sidor inom handeln. Därför behövs det en arbetsmarknad som fungerar över gränsen. Man får i dag söka jobb över gränsen. Problemet är att man tappar rättigheter. Man tappar a-kassa och man tappar rättigheter i socialförsäkringssystemen om man inte flyttar. Finland har flexiblare regler än Sverige.

Jag tycker själv att det är orimligt. I min värld ska man kunna jobba 600 meter bort utan att behöva byta land, om man hittar ett jobb 600 meter bort.

Jag vill fråga statsrådet om han tänker vidta några åtgärder för att göra det lättare att söka arbete på båda sidor om gränsen.

Anf. 89 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Tack för den frågan. Det är en viktig fråga. Jag har blivit bjuden upp till Haparanda för att bland annat diskutera just den här frågan. Jag tänker också åka till Norrbotten för att besöka stiftelsen Utbildning Nordkalotten som ju jobbar med rehabiliteringsutbildning inom just det område som jag har ansvar för.

Jag ska dessutom till Helsingfors den 7 december för att träffa den finska arbetsmarknadsministern. Jag tänker då ta upp den här frågan för att lära lite av hur Finland har hanterat motsvarande problematik.

Jag tycker självklart att vi måste ha regler som är utformade så att vi inte hindrar folk att komma i arbete bara för att arbetet råkar vara på andra sidan landsgränsen när vi också är med i en gemensam union.

Anf. 90 KRISTER HAMMARBERGH (m):

Fru talman! Tack för svaret. Det nordiska samarbetets 50-åriga historia är väl inte direkt känt för snabba åtgärder och snabba resultat. Jag har stora förhoppningar, men inser också svårigheterna.

Min fundering är hur snabbt de människor som nu är beredda att söka ett jobb kan förvänta sig att de här diskussionerna förs inom vår regering och med den finska regeringen. Det är inte diskussion vi behöver. Det är resultat.

Anf. 91 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Jag delar Krister Hammarberghs uppfattning i den här delen också. Vi behöver snabba på och så snabbt som möjligt se vad vi kan göra. Jag ska göra så gott jag kan för att få ett snabbt resultat.

Frågestund

Kostnaden för socialbidrag

Anf. 92 MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Regeringen föreslår ju kraftiga försämringar i a-kassan och stora förändringar och neddragningar på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Det drabbar de arbetslösa mycket hårt.

Min fråga är: Hur mycket har regeringen räknat med att socialbidragskostnaderna ute i kommunerna kommer att öka till följd av dessa besparingar och neddragningar? Hur ska man uppfatta att regeringen samtidigt som ni genomför detta skifte tar bort det socialpolitiska målet att halvera antalet socialbidragsberoende i Sverige?

Arbetsmarknadsministern kanske tänker överföra de miljarder han sparar på a-kassan till kommunerna för att de ska klara de ökade socialbidragskostnaderna.

Anf. 93 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Tack för den frågan. Marita och jag har mötts i den här diskussionen tidigare. Vi kommer säkert att återkomma till frågan när propositionen presenteras och behandlas här i kammaren. Låt mig bara konstatera att det stora systemskiftet i svensk ekonomi de senaste åren var när Socialdemokraterna övergav arbetslinjen och i stället accepterade det stora utanförskapet.

Låt mig konstatera att vi vill se till att arbetslöshetsförsäkringen är den omställningsförsäkring den är tänkt att vara. Vi vill naturligtvis inte att folk ska ha vare sig 80, 70 eller 65 % ersättningsnivå, utan 100 % av en lön. Därför riktas regeringens hela ekonomiska politik och arbetsmarknadspolitik på att skapa förutsättningar för folk att komma i arbete och lämna utanförskapet.

Det gör också att vi kommer att inrikta arbetsmarknadspolitiken i sig på matchningsfunktionen och få dem som söker arbete att så snabbt som möjligt hitta en arbetsgivare att gå till, och på att fokusera på dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden, det vill säga på dem som är långtidsarbetslösa, har funktionshinder, har invandrabakgrund eller annat som gör att de befinner sig långt från arbetsmarknaden.

Vi har uttryckligen aviserat en jobb- och utvecklingsgaranti som vi kommer att presentera nästa år, för att se till att de som befinner sig bortom de 300 eller 450 dagarna ska ha möjlighet att hjälpas till ett fast permanent heltidsarbete.

Anf. 94 MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Efter att ha sett regeringens förslag i budgeten vet vi att det blir sämre villkor för den som är arbetslös och det blir dessutom en kraftigt ökad öppen arbetslöshet.

Min fråga är fortfarande: Vad händer med de kommuner som ska bära denna börda? Jag förstår att Täby och Vellinge kommer att klara sig

bra. Men hur går det för Norrlandskommuner? Hur går det för Borlänge?
Hur går det för Botkyrka?

Kommer de att kompenseras på något vis när vi nu lämnar den värdighetsgaranti som a-kassan innebär och går över till mer av socialbidragsberoende?

Anf. 95 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Jag upprepar att politiken syftar till att folk ska ha ett arbete att gå till, inte en ersättning vare sig från a-kassan eller från socialbidragsberoende. Jag svarar som nyss. Fokus ligger på att hjälpa dem som befinner sig längst bort från arbetsmarknaden att komma i arbete, och fokusera på just det som Marita Ulvskog far efter. De ska inte hamna i ett socialbidragsberoende utan ha en ordentlig sysselsättning att gå till.

Vi kommer att presentera och precisera den jobb- och utvecklingsgaranti som ska ta över efter det att de 300 respektive 450 dagarna har gått ut.

Dessutom vill jag bara konstatera att i finansplanen är vår prognos att den totala arbetslösheten sjunker kraftigt under den här mandatperioden. Det gör den med en god ekonomisk politik.

Den högre utbildningen

Anf. 96 INGEMAR VÄNERLÖV (kd):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Jan Björklund. Den handlar om den högre utbildningen.

På lunchen i dag hade jag ett telefonsamtal med en av rektorerna på Högskolan Väst. När samtalet hade pågått en stund kom vi in på satsningar på den högre utbildningen.

Vi var överens om att det som aviserats var väldigt bra, men ändå förstod jag av den kvinnan – hon var en av rektorerna där – att hon hyste en del farhågor för satsningen. Det har ju talats mycket om satsning på forskning, och därför var hon något bekymrad över att satsningen på högskolorna kanske lite grann skulle få stå tillbaka för en satsning på universiteten.

Min fråga är: Finns det någon särskild prioritering i regeringens satsning på den högre utbildningen?

Anf. 97 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Man får nog, åtminstone i dessa budgetanslagssammanhang, hålla isär högre utbildning och forskning även om det i verkligheten är fråga om personer som rör sig mellan de båda områdena och förekommer på samma lärosäten.

När det gäller satsningen på den högre utbildningen är det vår uppfattning att det hittills i Sverige varit alldeles för stort fokus på att varje år bara bygga ut fler och fler platser samtidigt som kvaliteten på utbildningen försämrats under samma tid. Antalet platser har expanderat kraftigt medan pengarna till högskolorna inte alls expanderat i samma takt. Det gör att satsningen per student blivit lägre.

Där har vi en ny prioritering. Det kommer mer satsningar på de platser som redan finns, men däremot kommer vi inte att inrätta så många nya platser under ett antal år framåt.

Forsknings-satsningarna är ännu i sin linda, och de forskningspengar som nu läggs ut läggs i stort sett ovanpå de gamla. Om det ska göras nya prioriteringar när det gäller forskningen för den mer långsiktiga inriktningen kommer det att komma till riksdagen för att den ska kunna ta ställning till det. Vi har aviserat en ny forskningsproposition 2008 då riksdagen får möjlighet att diskutera de prioriteringarna.

Frågestund

Anf. 98 INGEMAR VÄNERLÖV (kd):

Fru talman! Kan jag tolka statsrådet så att när det gäller högskolor och universitet kommer satsningen på den högre utbildningen att vara rent proportionell mellan de olika lärosätena?

Anf. 99 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Jag vet inte riktigt vad ”rent proportionell” innebär, men pengarna till högre utbildning – då talar jag inte om forskning utan om högre utbildning – kommer i stort sett att fördelas enligt samma nycklar som i dag. Sedan avgörs det lite grann av hur studenterna väljer, vilka lärosäten de väljer att gå till och så vidare.

En del i den nya regeringspolitiken är ju att något öka studenternas valfrihet, att kunna välja mellan olika lärosäten, egentligen på samma sätt som i det system vi har med grundskolor och gymnasier där eleverna får välja mycket mer. Då gäller det för högskolan att ha en god kvalitet så att den kan locka till sig studenter.

Rent proportionellt törs jag alltså inte vidgå att det är så det kommer att fördelas. Det kommer att fördelas enligt samma nycklar som i dag, och om de nycklarna ska ändras i framtiden blir det föremål för prövning av riksdagen.

Privata arbetsförmedlingar

Anf. 100 KARL SIGFRID (m):

Fru talman! Jag skulle vilja vända mig till Sven Otto Littorin.

I budgetpropositionen står det att privata arbetsförmedlingar kan användas som ett komplement till den offentliga arbetsförmedlingen. Det skulle kunna utvecklas vidare till exempel genom att pengar som i dag går till den offentliga arbetsförmedlingen i stället genom någon form av checksystem kunde gå till privata arbetsförmedlingar, förslagsvis så att de arbetssökande själva kunde välja – kanske i linje med skolpengen, såsom den fungerar i dag.

Har regeringen några planer på att arbeta i den riktningen, och hur ser i så fall tidsperspektivet ut?

Anf. 101 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m):

Fru talman! Låt mig först, eftersom detta är min frågestundsdebut, tacka för möjligheten att komma hit på detta sätt. Jag tycker att det är en trevlig diskussionsform.

Regeringen har i budgetpropositionen aviserat förändringar av Arbetsmarknadsverket, Ams och länsarbetsnämnderna, just i syfte att förbättra matchningsfunktionen på arbetsmarknaden. När vi ser att både utbudet och efterfrågan på arbetskraft ökar är det viktigt att matchningen fungerar bättre än vad den gjort hittills.

Det vi diskuterar är dels att tillskapa en enhetsmyndighet av länsarbetsnämnderna och Ams, dels sätta upp tydligare mål för verksamheten och en större grad av självständighet för det nya Arbetsmarknadsverket. Där vill vi också öppna upp för kompletterande insatser från andra aktörer.

Vi har nu inlett en dialog med Ams styrelse och ledning kring dessa frågor, och vi ämnar återkomma med ett konkret förslag under nästa kalenderår. Tanken är att den nya enhetsmyndigheten ska börja verka den 1 januari 2008.

Anf. 102 KARL SIGFRID (m):

Fru talman! Jag har ingen följdfråga utan är nöjd med svaret.

EU:s alkoholstrategi

Anf. 103 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru talman! Alkoholfrågan har redan varit på tapeten och även jag har en fråga till folkhälsoministern.

EU har nu lagt fram en alkoholstrategi, vilket det rapporterats om i medierna. Den bild som ges i medierna är dock lite dubbeltydig varför jag skulle vilja ha några klargöranden från ministern. Alkoholsituationen i vårt land är oroväckande, och inom EU är trenden densamma. Ingenstans i världen dricks det så mycket som inom EU. Enligt kommissionens egna uppskattningar dricks det elva liter sprit per år. Det är ungefär en liter sprit per person och månad.

I tisdags presenterade hälsokommissionären Markos Kyprianou det som troligen blir unionens första gemensamma alkoholstrategi. Det är bra så. Däremot finns det inga skarpa förslag, och jag vill därför fråga ministern:

Vad kommer ministern att göra, kanske inom ministerrådet, för att ytterligare stärka den alkoholrestriktiva linjen inom EU? Vilka ytterligare åtgärder skulle man kunna vidta vid sidan av dem som lagts fram?

Anf. 104 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Man måste slå fast att det är en enorm framgång att alla medlemsländer inom EU samlats kring en gemensam strategi där man identifierar alkoholen som ett folkhälsoproblem. Under ganska lång tid har många länder inom EU valt att betrakta alkoholen enbart som en livsmedelsfråga. Utifrån det perspektivet är det verkligen en framgång.

Det andra som är viktigt att säga är att EU egentligen inte har någon beslutskompetens på det här området, utan det handlar om att lägga fast strategier där man frivilligt gör satsningar på den nationella nivån. Jag tycker att man måste betrakta den här strategin som steg 1. Därifrån ska vi nu bygga vidare. Men att över huvud taget få upp den på bordet – för den höll på att tappas bort helt och hållet för bara några veckor sedan –

och att det faktiskt blivit ett beslut i kommissionen är en stor framgång. Det är emellertid inte nog, utan nu tar de nationella handlingarna vid för att jobba vidare med strategin.

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Frågestund

Anf. 105 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd):

Fru talman! Jag får tolka ministrernas svar så att vi ska gå vidare på en restriktiv alkohollinje och att Sverige ska vara pådrivande i den.

Det har i dag också kommit siffror på alkoholkonsumtionens kostnader i det svenska samhället. Det har varit lite oklart vilka siffror som gäller, men 20 miljarder har nämnts. Då säger en del forskare att det var mindre än de trodde. För mig låter 20 miljarder som en väldigt stor summa – också med tanke på det mänskliga lidande som många drabbas av, framför allt barn som lever med alkoholberoende föräldrar.

Hur anser ministern att vi ska gå vidare i Sverige när det gäller att minska alkoholkonsumtionen? Ministern har redan varit inne på det lite grann. Hur ska vi jobba för en restriktiv alkoholpolitik i Sverige?

Anf. 106 Statsrådet MARIA LARSSON (kd):

Fru talman! Det mänskliga lidandet går ju aldrig att mäta, och det ryms inte vare sig i de 20 miljarderna eller i de beräkningar som jag sett på 160 miljarder. Spannet mellan olika beräkningar är stort, men sammantaget kan man säga att kostnaderna är enorma. Inte minst gäller det i form av mänskligt lidande.

I Sverige lever 200 000 barn med missbrukande föräldrar. I hela EU finns enligt utsago fem miljoner barn som lever under sådana förhållanden. Allt vad vi kan göra av förebyggande karaktär måste göras, och min uppfattning är att när man ska bygga folkhälsa, både drogförebyggande och annan typ av folkhälsa, handlar det om att börja med barn och ungdom. Det gäller att skapa skyddsnet runt barnen så att man kan hålla riskfaktorerna på avstånd. Det gör man genom att alla vi vuxna samordnar oss och tar ett gemensamt ansvar. Föräldrarnas betydelse är oerhört viktig, men även skola och socialtjänst har stor betydelse.

Omlokaliseringen av Riksställningar

Anf. 107 ANNE LUDVIGSSON (s):

Fru talman! Min fråga rör Riksställningar, och jag ställer den till statsrådet Jan Björklund.

Enligt regeringsbeslut från maj 2005 ska Riksställningar omlokaliseras till Gotland. Flytten ska vara genomförd den 31 december 2007. Riksställningar är nu bundna vid avtal, och flera medarbetare har kommit på plats. Uttalanden som ledande företrädare för alliansen vid flera tillfällen levererat handlar om att riva upp omlokaliseringsbeslutet. Det har skapat stor oro i myndigheten och försvårat det dagliga arbetet.

Min fråga till statsrådet är: Kan man lita på det som står i budgetpropositionen om den beslutade omlokaliseringen samt att beslutet ligger fast, att regeringen är enig och att vi kan få ett klarläggande på den här punkten så att vi vet hur vi ska förhålla oss till detta?

Anf. 108 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp):

Fru talman! Jag är inte tillräckligt påläst om den fråga som ställs för att just nu ge ett kategoriskt besked. Jag antar att regeringen och den nya kulturministern kan återkomma mycket snabbt med ett besked. Det är möjligt att det finns ett tydligt besked, men jag har inte det just nu. Vi får återkomma.

Anf. 109 TREDJE VICE TALMANNEN:

Därmed sätter vi punkt för dagens frågestund. Jag ber att få framföra ett tack till de deltagande statsråden.

16 § (forts. från 14 §) Svar på interpellation 2006/07:8 om human flyktingpolitik (forts.)

Anf. 110 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Efter det korta uppehållet är det dags att återgå till att besvara de lite olika frågor som ställdes till mig i den första replikrundan. Jag börjar med att vända mig till Kalle Larsson. Jag tycker nu i min egenskap av statsråd samma sak som jag tyckte i min egenskap av riksdagsledamot, nämligen att man ska närma sig migrationspolitiska frågor med en hög grad av ödmjukhet i bagaget.

Jag kan också konstatera att den diskussion som Kalle Larsson nu vill väcka med interpellationen i viss mån handlar om hur man vill betrakta skyddsgrunderna. I den nya utlänningslagen skiljs de olika grunderna för uppehållstillstånd åt mycket tydligare än vad som var fallet tidigare. Skyddsgrunderna får en mer framträdande plats.

Vi vidgar definitionen av vad som kan anses vara flyktingskäl, och så vidare. Det finns en mängd positiva delar i det. De övriga skyddsbestämmelserna vidgas emellertid också till att omfatta den som på grund av svåra motsättningar i hemlandet känner välgrundad fruktan för allvarliga övergrepp. Det är viktigt att klara ut skillnaderna jämfört med hur lagstiftningen såg ut tidigare.

Samtidigt är det viktigt att riktlinjerna som riksdagen har beslutat om faktiskt ligger kvar. De säger att migrationspolitiken ska vara tydlig och konsekvent. Beslutet om den tillfälliga ordningen som fattades av riksdagen var onekligen ett avsteg från den inriktningen. Det kan man ha mycket omfattande och ingående diskussioner om. Det gäller inte minst därför att de tillfälliga bestämmelserna innebar en risk för att fler personer skulle komma att söka asyl utan att ha tillräckliga skäl för uppehållstillstånd.

Som jag framhöll i det tidigare inlägget är jag förhindrad att uttala någon bedömning av hur Migrationsverket löser sin uppgift i de enskilda ärendena. Det ska jag också säga till de övriga som framförde synpunkter i dessa frågor. Men det hindrar naturligtvis inte att jag kan fundera igenom behovet av lagstiftning utifrån effekterna av en tidigare beslutad lag här i riksdagen.

Jag kan dock inte riktigt se hur man kan dra så långtgående slutsatser som Kalle Larsson gör om kategorin enskilda personer utan avlägsnandebeslut, som är svåra att verkställa. Att på rent statistiskt underlag säga

att en bifallsprocent på omkring 20 % skulle vara mycket lägre än den andel som enligt lagen borde ha fått stanna förefaller lite väl löst grundat. Men Kalle Larsson är välkommen tillbaka att försöka reda ut det.

Till Göran Lindblad vill jag säga att en ökad arbetskraftsinvandring till Sverige skulle kunna avlasta vårt redan tungt belastade svenska asylsystem, där vi ser att en majoritet av de asylsökande inte har de skyddsskäl som krävs enligt utlänningslagen.

Det är viktigt att inse de övergripande sambanden mellan asyl- och migrationsfrågorna. Jag uppfattar det som att Göran Lindblad redan gör detta. Men jag vill ändå för tydlighetens skull markera att det är en viktig fråga. Såväl Sverige som den enskilde individen eller hans eller hennes hemland skulle vinna på ett mer flexibelt system för arbetskraftsinvandring till Sverige.

Nu har kommittén för arbetskraftsinvandring för några dagar sedan lämnat sitt slutbetänkande till regeringen, SOU 2006:87 *Arbetskraftsinvandring till Sverige – förslag och konsekvenser*. Detta betänkande går nu ut på en mycket bred remiss.

Arbetet med att öka möjligheterna att kunna invandra till Sverige för att arbeta här kommer att beredas vidare inom Regeringskansliet. Målet är att kunna leverera en proposition redan under nästkommande år 2007.

Anf. 111 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Låt mig börja med att säga att vi låter frågan om arbetskraftsinvandringen bero så länge. Tobias Billström och jag kommer att mötas här i riksdagens talarstolar också i den frågan, var så säker. Framför allt kommer vi att ifrågasätta att man ska ha tillfälliga tillstånd när man söker som arbetskraftsinvandrad och utsätts för den press och otrygghet som det innebär på arbetsmarknaden. Det finns också en risk för att lönenivåer och trygghetssystem i Sverige sätts under press under trycket av utländsk arbetskraft som också den lever på alltför dåliga villkor. Den frågan återkommer vi till.

Vi ska klargöra en sak. Den nya utlänningslagen grundar sig på ett kommittébetänkande. Jag satt med i den kommitté som tog fram betänkandet. De klara och tydliga riktlinjerna till den kommittén, direktiven från regeringen, var att frågan om flyktingstatus enligt Genèvekonventionen icke fick beröras. Fråga din partikamrat Sten Tolgfors som satt för Moderaterna som en av de representanter ni hade i kommittén. Man fick inte röra vid frågan om flyktingkonventionen.

Min fråga här i dag handlar inte om övriga skyddsskäl. Där kan vi vara överens om att det är positivt att de vidgas. Det var vi i kommittén också. Men frågan är: Hur används FN:s flyktingkonvention i Sverige i dag? Det vi kan konstatera är att bara drygt 1 % av de som söker asyl i Sverige i dag betraktas som flyktingar enligt Genèvekonventionen. Den siffran är mångdubbelt högre i flera jämförbara länder.

Man kan ta Danmark som exempel. Det är ett land som är känt för en politik som är hård mot invandrade och flyktingar. Det har en avsevärt högre grad av bifall enligt flyktingkonventionen än vad Sverige har. Min fråga är: Är ministern beredd att vidta åtgärder som gör att vi faktiskt lever upp till de saker som vi har skrivit under på FN:s flyktingkonvention?

*Svar på
interpellationer*

Tobias Billström säger att flyktinglagstiftningen ska vara tydlig och konsekvent, och det är bra. Det kan man lätt skriva under på. Men vad betyder det i praktiken? För tusentals människor har tydlig och konsekvent betytt att de tydligt har blivit utvisade till en situation i sitt hemland där de har riskerat tortyr. Man har konsekvent vägrat att lyssna på många människors åsikter om varför de var tvungna att fly från sitt hemland.

Om tydligt och konsekvent betyder att vi ska fortsätta att avvisa ett så stort antal människor som i dag trots att även den stränga lagstiftning som i dag gäller medger en större öppenhet vet jag inte vad tydlig och konsekvent egentligen betyder. Då är det bara en omskrivning för att vi ska vara hårda och konsekventa. Det är en annan sak än tydlighet.

Vi kan ta frågan om enskilda ärenden på en gång, eftersom vi kommer att mötas här ett antal gånger de kommande fyra åren. Jag förstår och har all respekt för att man inte som minister eller som riksdagsledamot härifrån talarstolen bör uttala sig i frågor som rör enskilda ärenden. Men jag kommer icke att gå med på att man vägrar att svara på frågorna när vi lyfter upp exempel som tydliggör hur politiken utformas. Det vi talar om här är den lagstiftning och den praxis som utvecklas i landet. Den måste vi kunna debattera. Göm dig inte bakom att hänvisa till att enskilda ärenden inte får tas upp, för det har jag heller inte gjort i mina frågor.

Den sista frågan som ministern skickligt väljer att inte svara på är frågan om polisiära insatser och styrkor, som enligt vad ministern själv sagt till Ekot borde användas också från Sveriges sida för att skydda EU:s yttre gränser.

Hur var det med det där? Vilka styrkor var det ministern avsåg? Man kan möjligen tänka sig att det var förskolläraryrken eller byråkratstyrkor som ska hjälpa till med gränskontrollen eller kunskap. Men det troliga utläsandet av den meningen är militära styrkor. Var det det ministern avsåg? Ska svenska militärer och poliser bevaka fästningsmurarna runt ”Fästning Europa”?

Anf. 112 GÖRAN LINDBLAD (m):

Fru talman! Låt mig först ställa en fråga till Tobias Billström igen. Jag ställde ju en fråga som jag inte fick svar på. Kommer det – och när kommer det – en proposition som baserar sig på det riksdagsbeslut som fattades i våras? Det innebar att de som redan finns i landet och som kan få arbete ska få stanna. Det har nämligen riksdagen beställt av den förra regeringen, som gav sjutton i att återkomma med någon proposition i ärendet. Där lär det finnas en bred enighet mellan alliansregeringen och Miljöpartiet när det gäller att få det genom riksdagen. Det skulle man kunna göra i stort sett omedelbart. Det skulle lösa problemet för de allra flesta av dem som nu har fått avslag och som faktiskt redan arbetar, fast i det fördolda.

Jag frågade också om verkställighetshinder för iranier. Det var mer en generell kommentar som inte alls har att göra med personliga exempel. Jag skulle också vilja fråga här om statsrådet läste Göteborgs-Posten häromdagen i det ärendet. Jag utgår från att statsrådet har läst det brev som jag nämnde från pastorn om de döva.

Jag skulle vilja återge något ur Migrationsverkets beslut. I ett antal ärenden – för att nu inte tala om ett fall – har Migrationsverket moti-

veringen att man inte tillräckligt tydligt har bevisat att förhållandena i Iran har försämrats. Jag gick därför in på UD:s hemsida om mänskliga rättigheter. Där står att läget för de mänskliga rättigheterna i Iran, som kallar sig religiös demokrati, inger en allt djupare oro. Kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Iran är omfattande och har pågått under lång tid. En fortgående försämring synes ha skett.

Jag ringde till UD för att kolla. Det är fortsatt ytterligare sämre. Jag tycker därför att det kanske vore klädsamt om statsrådet tog tag i Migrationsverket i den principiella hållningen när man betraktar Iran som ett säkert land. Det tror jag att vi kan diskutera i den här kammaren.

Jag vill avslutningsvis säga att tandläkaren i mitt exempel, Parinaz Sadafi, sitter på läktaren. Statsrådet träffade henne i korridoren häromdagen. Hon har nu fått avslag i enlighet med den tillfälliga lagen.

Anf. 113 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Jag ska börja med att svara på den fråga om konventionsflyktingarna som Kalle Larsson nu har tagit upp. Jag är medveten om att det under senare år har varit en låg andel av de skyddsbehövande som bedöms vara flyktingar enligt flyktingkonventionens kriterier. Men hur det kommer att bli i framtiden kommer att avgöras av Migrationsöverdomstolens praxisbeslut.

Jag tycker att det är angeläget och viktigt att nu låta den nya praxisfrågan växa fram och att avvakta domstolens ytterligare ställningstaganden. Regeringen har inte längre någon praxisbildande roll. Jag tror att det är viktigt att meddela kammaren detta så att vi inte får några missförstånd på den punkten.

Till Göran Lindblad kan jag säga att den fråga som du tar upp för närvarande bereds i Regeringskansliet. Därför ser jag mig förhindrad att komma med ett definitivt uttalande på den punkten just nu. Vi kommer att komma tillbaka till den liksom vi kommer att komma tillbaka till frågan om Iran, inte minst i nästa interpellation som står på tur här.

Till Kalle Larsson ska jag säga, för att förtydliga, att när man har tillämpat den nya utlänningslagen som har varit i kraft från och med den 31 mars i år har den större andelen tidigare bedömts falla inom bestämmelsen om skyddsbehov framför allt på grund av svåra motsättningar i hemlandet. Om man jämför åren 2005 och 2006 så kan man se att andelen asylsökande som har fått bifall i första instans – alltså Migrationsverket – har ökat. År 2005 var andelen bifall 13 %. Det kan jämföras med perioden från januari till september 2006 i år då andelen bifall faktiskt var 30 %.

Även om man nu måste veta den exakta ärendesammansättningen under de här två åren för att kunna dra bestämda slutsatser så kan ju ändringar och praxis hos Migrationsverket ha lett till en högre andel uppehållstillstånd. Vilken praxis migrationsdomstolarna och Migrationsöverdomstolen kommer att ange i överklagade ärenden avgör naturligtvis i sista hand bifallsfrekvensen framöver. Men det är viktigt att inte glömma bort det här i diskussionen.

Jag kommer att återkomma till EU-politiken och utveckla den mer i mina sista inlägg. Det här är inte en fråga där jag har den uppfattning som Kalle Larsson försöker tillskriva mig. Jag har mycket klart och tydligt deklarerat att EU:s medlemsstater måste samverka och att Sverige

har ett ansvar för att hjälpa till på den här punkten på ett sätt och med sådana insatser som lämpar sig för vårt land. Det kan vara tekniskt bistånd till utvandrings- och transitländer med exempelvis utbildning av polispersonal eller polisstyrkor och migrationstjänstemän i asylrätt och mänskliga rättigheter. Det har aldrig varit tal om att skicka ned svensk uniformerad polispersonal, och definitivt inte militär personal.

Däremot måste man naturligtvis ha klart för sig att tjänstemän på plats behövs för att snabbavgora frågor som handlar om asylförfrågningar. Sverige har liksom alla andra länder i den europeiska unionen ett ansvar för att se till att det här fungerar.

Men viktigast av allt är att inte bara göra kortsiktiga insatser för att skydda EU:s gemensamma gräns. Där tror jag faktiskt att vi är ganska överens. Breda insatser av långsiktig karaktär för att komma till rätta med orsakerna till migrationsrörelserna i ursprungsländerna – det är det som är den riktigt viktiga och angelägna frågan. Det måste göras bland annat genom biståndsinsatser som har en mycket längre räckvidd. På det viset tror jag också att jag har förklarat regeringens hållning i den tredje och sista av de frågor som Kalle Larsson ställde.

Anf. 114 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Det är vanligt i de här debatterna att man har för lite tid. Man känner att man inte hinner besvara alla frågor. Migrationsministern har nu inte ens använt sin talartid under de inlägg vi har haft för att svara på frågorna. Gör gärna det i ditt sista inlägg! Använd hela tiden!

Det finns ju mycket som du säger att du ska återkomma till. Gör nu det i ditt sista inlägg så att vi faktiskt får veta vad du menade när du ordagrant sade så här till Ekot häromdagen, den 21 oktober: Vi vill gärna hjälpa till. Det är viktigt med intensiva insatser på kort sikt, till exempel när det gäller gränsskyddet. Här är Sverige berett att hjälpa till med styrkor och polisiära insatser.

Jag har lyssnat på det. Det är din egen röst, och jag tror inte att det är ihopklippt. Detta är ett klart och tydligt uttalande, skulle jag tro. Men min fråga nu är: Vad menade du då med styrkor? Var det förskolestyrkorna eller var det gränskontrollstyrkorna som bara ska röra papper och hjälpa folk att bli bättre på att hantera ärenden? Är det de styrkorna som avses? Vad är det om det inte är militära styrkor? Vad betyder polisiära insatser i sammanhanget?

Det är intressant att konstatera att Tobias Billström anser att det har varit en låg andel tidigare som har fått flyktingskäl enligt Genèvekonventionen och att han nu hoppas på att den nya processen kommer att göra att detta blir bättre. Det hoppas jag också. Vi var de som tillsammans med flera andra partier lyckades övertyga Moderaterna som näst sista parti här i kammaren om att det var rätt att lägga ned Utlänningsnämnden. Vi hoppas på att den rättssäkrare ordningen kommer att bli bättre än den tidigare.

Men det är långt ifrån tillräckligt att hänvisa till detta. Ministern måste förstås också nu säga att han är beredd att vidta åtgärder om det visar sig att flyktingkonventionen inte används på det sätt som är avsett. Då måste man vara beredd på det. Kan vi åtminstone få det löftet från ministern i dag? Om vi inte uppfyller Genèvekonventionen efter en viss

prövningstid – är du då beredd att säga att vi faktiskt behöver göra en omprövning?

Det är väl betecknande att man hänvisar till att vi ska göra någonting åt orsakerna och nämner biståndet från en regering som sänker svenskt bistånd.

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 115 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Jag trodde att vi var överens om att regeringen inte skulle gå in och styra och ställa i praxis, Kalle Larsson, och på det viset försöka påverka utgången av enskilda fall. Det var ju den absolut viktigaste åtgärden som den nya instans- och processordningen innebar. Nu får vi höra ett helt annat beslut eller en helt annan inriktning, skulle jag vilja säga, från Kalle Larssons sida.

När det gäller frågan om EU och EU-politiken på migrationsområdet stöder regeringen utvecklandet av en EU-politik med strävan mot fler gemensamma bestämmelser vad beträffar asyl och migration än vad som hittills har överenskommit. Men förutsättningen är att sådana gemensamma bestämmelser utformas så att de värnar asylrätten inom EU och internationellt. De ska främja humanitet och solidaritet samt bygga på folkrättsliga förpliktelser, framför allt just 1951 års Genèvekonvention angående flyktingars rättsliga ställning. Jag tror att jag har varit så tydlig som jag över huvud taget kan vara gentemot Kalle Larsson om vad som är regeringens hållning visavi EU-politiken på migrationsområdet. Ur svensk synvinkel är det av stor vikt att EU-politiken utformas från ett helt perspektiv, det vill säga att den svenska migrationspolitiken också måste beakta andra politikområden, till exempel utvecklingsamarbete inom ramen för EU:s flyktingreformer.

Jag kan konstatera att det här har varit en viktig och intressant debatt. Det var en omfattande interpellation som framställdes till mig.

Fru talman! Jag ska avsluta med att konstatera en viktig sak. Det är att den nya instans- och processordningen inte innebär någon form av slutpunkt för diskussionerna om migrationspolitiken utan tvärtom ett startskott. Nu börjar det viktiga arbetet med att se över den nya instans- och processordningen och rätta till eventuella fel och brister. Jag är som statsråd väldigt öppen för hur det här arbetet kommer att kunna läggas upp. Då tror jag också att jag har svarat på interpellantens sista fråga, det vill säga hur vi ställer oss till en utvärdering och översyn av den nya instans- och processordningen.

Överläggningen var härmed avslutad.

17 § Svar på interpellation 2006/07:15 om avvisning av homosexuella asylsökande

Anf. 116 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Kalle Larsson har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att Sverige ska följa de internationella åtaganden som finns avseende skydd undan bland annat dödsstraff och tortyr, för att inte journalister ska få avgöra homosexuella asylsökandes öde samt för att riks-

dagens uttalande i frågan om att dölja en sexuell läggning i betänkande 2005/06:SfU4 ska få genomslag.

Inledningsvis vill jag framhålla att diskriminering av människor på grund av deras sexuella läggning står i strid med den grundläggande principen om alla människors lika värde och rättigheter. Sverige kan inte acceptera att människor förföljs på grund av sin sexuella läggning varhelst i världen det inträffar. Sverige är därför sedan länge ett av de mest pådrivande länderna när det gäller frågor om HBT-personers åtnjutande av de mänskliga rättigheterna, inom internationella forum såväl som på ett landspecifikt plan.

Sverige har en folkrättslig förpliktelse att efterleva FN:s konvention mot tortyr med mera och får inte utvisa en person om det finns grundad anledning att tro att personen skulle utsättas för tortyr. I utlänningslagen finns ett absolut förbud mot att avvisa och utvisa personer som till exempel riskerar att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

En ny utlänningslag trädde i kraft den 31 mars 2006, och för utlänningsärenden gäller nu en ny instans- och processordning. I utlänningslagen definieras begreppet flykting. Efter förslag i propositionen *Flykting-skap och förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning* har definitionen ändrats så att personer som riskerar förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning ska anses som flyktingar.

I Sverige har vi självständiga domstolar och myndigheter. Detta innebär att Migrationsverket och ansvariga domstolar ska pröva ärenden enligt utlänningslagen självständigt och på eget ansvar på samma sätt som alla andra domstolar och myndigheter prövar ärenden. Regeringen får således inte påverka verkets eller domstolarnas rättstillämpning. Någon möjlighet att överlämna ärenden enligt utlänningslagen till regeringen för vägledning om utlänningslagens tillämpning finns inte längre. I de ansvariga myndigheternas prövning ingår att pröva om det finns en risk för förföljelse på grund av den asylsökandes sexuella läggning.

Migrationsverket har i egenskap av förvaltningsmyndighet ett utredningsansvar och verket har också goda möjligheter att via flera kanaler söka detaljerad information om olika frågor. Migrationsdomstolarna har också ett ansvar för att utlänningsmål blir utredda i den utsträckning som krävs.

Domstolarnas handläggning av det enskilda ärende som Kalle Larsson tar upp i sin interpellation är ännu inte avslutad. Enligt den nya utlänningslagen gäller nu för utlänningsärenden en processordning där praxis ska utvecklas av Migrationsöverdomstolen. Jag vill dock i detta sammanhang påpeka att regeringen naturligtvis är lika angelägen som Kalle Larsson att varje enskilt ärende avgörs i domstol och inte genom medierna.

Jag vill avslutningsvis försäkra Kalle Larsson om att jag aktivt kommer att följa frågan om hur homosexuella behandlas i Iran.

Anf. 117 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Det är numera inte ovanligt att människor som är homo- eller bisexuella, HBT-personer, avvisas till sina hemländer trots att man där riskerar förföljelse. Det finns ett antal exempel på hur detta i dag försiggår. Jag ger dessa exempel i min skriftliga interpellation, och den

som önskar kan läsa hela interpellationen och där se vilka exempel jag vill göra gällande för att visa på vad jag menar är ett problem i svensk flyktingpolitik i dag.

Något vet vi enligt UD:s egna rapporter om situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran. Förra året erkände man att homosexuella handlingar innebär att man riskerar grymma straff. För män gäller dödsstraff vid penetration och piskning för annan form av sexuell handling. För könsumgänge mellan kvinnor utdöms 100 piskrapp för vardera parten. Det vi talar om här är människor som inte får leva ut sin sexuella läggning, som inte får älska den de vill och öppet visa det. Vi kan vara kritiska till att det sker i Iran. Det är vi säkert överens om. Det utgår jag ifrån. Det kan jag känna mig trygg och säker på. Det står också i svaret att vi tycker att det är fel att man diskrimineras på grund av sin sexuella läggning eller sin könsidentitet.

Men vi har ju ett ansvar i Sverige när människor som riskerar förföljelse på grund av denna läggning, på grund av vem man älskar och på grund av att man vill visa det, riskerar att sändas tillbaka. Det är det svaret vi diskuterar nu, inte huruvida det är problematiskt i Iran eller inte. Det torde vi vara överens om.

Här har faktiskt riksdagen tagit ställning. Här behöver inte migrationsministern leta bland sina företrädares åsikter eller vad han själv anser för tillfället. Här finns det ett tydligt och klart uttalande från det socialförsäkringsutskott som Tobias Billström själv har tillhört. Där står det att utskottet dessutom anser att det inte är rimligt att kräva att en person som levtt öppet i Sverige som homosexuell i fortsättningen ska dölja sin sexuella läggning för att undgå förföljelse i hemlandet. Det är ganska klart och tydligt vad detta avser. Man ska inte behöva sändas tillbaka till Iran med hänvisningen: Du behöver kanske inte visa så öppet att du är homosexuell, för då riskerar du inte heller förföljelse.

Enligt riksdagens beslut har man rätten att faktiskt få vara den man är, älska den man älskar och visa sin kärlek. Vill man göra det ska man inte heller riskera att sändas tillbaka till ett land där detta inte är möjligt med mindre än att man riskerar förföljelse. Så frågan kvarstår. Jag avser inte att fråga statsrådet vad han vill göra i det enskilda ärendet, men jag vill att statsrådet ändå meddelar hur han ser på riksdagens beslut. Vi är inte inne på att domstolarna ska skapa praxis i allmänhet. Här finns ett riksdagsbeslut i botten som talar om hur de här ärendena faktiskt behöver hanteras.

Tobias Billström må ha många styrkor som migrationsminister, men han visar inte vilka de är i det här interpellationssvaret heller. Det enda vi får höra här är att vi är emot diskriminering men också att migrationsministern egentligen ingenting kan göra. Det stämmer inte. Det finns en tydlig och klar majoritet i riksdagen, en enhällighet, runt den här frågan sedan tidigare. Det gäller bara att se till att den följs.

Jag vill också passa på att nämna att den borgerliga regeringen – och det kanske är en regering som migrationsministern bör lyssna lite grann på – i Holland nu har bestämt sig för att man inte längre avvisar homosexuella till Iran. Är migrationsministern beredd att följa den holländska regeringens exempel i den här frågan?

*Svar på
interpellationer*

Anf. 118 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Låt oss börja med den sista iakttagelsen som Kalle Larsson gjorde. Nederländerna har fortsatt att upprätthålla principen om att inte avvisa iranska homosexuella. Vore det då inte lämpligt att också Sverige skulle fortsätta att ha ett avvisningsstopp?

Det finns en stor skillnad mellan det nederländska och det svenska sättet att hantera asyltagstiftningen. I Nederländerna finns möjligheter för ministrar att styra praxis genom något som liknar skrivelser. Detta beslut gäller tills vidare, men regeringen har faktiskt också klargjort att man kan ändra beslutet om det missbrukas och att man ska följa utvecklingen noggrant. Men i Sverige har vi självständiga domstolar och myndigheter som ska fatta beslut självständigt. Regeringen får inte påverka myndigheternas rättstillämpning, och det trodde jag att jag och Kalle Larsson var överens om. Vi har ju varit överens om den nya instans- och processordningen och att regeringen inte ska tillkallas för att ge vägledande beslut i utlänningsärenden. I den fråga som Kalle Larsson lyft fram pågår just nu en process i de svenska domstolarna, och de är de som ska sätta praxis och inte jag som statsråd eller regeringen som kollektiv.

Sedan är det då den riktigt stora frågan som Kalle Larsson lyfter upp om synen på den enskildes rätt till sin sexualitet. Den är absolut. Självklart är det så. Men det handlar ju också om att pröva det enskilda ärendet. Då har man oftast MR-rapporter och annan information att utgå ifrån. Där talas om generella förutsättningar, bland annat för en homosexuell person att kunna leva i ett enskilt land. I bedömningen av asylskälen kan ingå hur den enskilde har valt eller väljer att leva i sitt hemland och om man redan har utsatts för förföljelse eller ingrepp från myndigheternas sida, men det kan finnas och finns ganska ofta utrymme för trovärdighetsbedömningar i de enskilda fallen. Men precis som det står i propositionstexten kan det inte krävas av den enskilde att han eller hon ska dölja sin sexuella läggning.

Kalle Larsson har i anslutning till detta lyft upp frågan om massmediernas betydelse, frågan om massmedier ska avgöra enskilda asylärenden. Flyktingskap kan uppkomma när en person vistats i Sverige en tid, antingen som asylsökande eller i annat syfte. Då kan orsaken vara antingen händelser i den enskildes hemland eller personens egna aktiviteter i Sverige, till exempel genom att han eller hon öppet uttrycker kritik mot hemlandets regim eller på något annat sätt utsätter sig själv för fara. Då finns möjligheten, enligt lagstiftningen, att den enskilde kan bedömas bli flykting *sur place*, om det finns risk för att han eller hon ådragit sig hemlandets myndigheters intresse. Men denna regel finns i svensk rätt och tillämpas även av andra länder eftersom den ingår i den internationella flyktingrätten. Det handlar alltså till syvende och sist om att tillämpa den lagstiftning som finns – inte att låta medierna avgöra vem som får lov att stanna eller inte. Där tror jag att jag har klarat av också den här väldigt viktiga frågan.

Sedan kan man ju då ställa sig den fråga som också Kalle Larsson är inne på i sin interpellation om att Migrationsverket och domstolarna lutar sig så starkt mot UD:s rapportering om de homosexuellas situation, när den enligt Kalle Larsson innehåller brister.

Ja, jag anser ju att Migrationsverket har att använda sig av det underlag som finns tillgängligt när man gör sina bedömningar av asylärenden. Förutom Utrikesdepartementets MR-rapporter och löpande rapportering finns det också rapporter från Amnesty, olika FN-organ, andra länder med mera som myndigheten har tillgång till när man gör bedömningar i det enskilda ärendet – förutom frivilligorganisationer i andra länder och även i Sverige. Men migrationsdomstolarna har att bedöma det som parterna, det vill säga Migrationsverket och den enskilde, lägger fram som bevisning.

Som framgick av mitt tidigare inlägg är det domstolarna som har ansvar för att överklaga utlämningar som har blivit utredda i den utsträckning som krävs, och som statsråd varken kan eller vill jag ingripa i de enskilda rättsprocesserna, för det ligger utanför mitt ansvarsområde som statsråd.

Anf. 119 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! För en utomstående eller någon som läser kammarens protokoll i efterhand kan det här framstå som en lite märklig debatt. Det verkar som om vi är överens i sak, men migrationsministern får ingenting göra, och därför diskuterar vi egentligen ingenting särskilt annat än att vi tycker ungefär samma sak men inte kan åstadkomma någonting.

Hade det varit fråga om ärenden där det inte fanns någon riksdagsgrund, inga direktiv från riksdagen för hur man ska agera, då hade det varit lite annorlunda. Jag har nämligen respekt för och tycker att det är viktigt att domstolarna har en tolkningsmöjlighet. Men i det här fallet tycker jag inte att Tobias Billström har någon större tolkningsmöjlighet. Det är därför jag efterfrågar hans åsikter och värdering av det beslut som riksdagen har fattat. Visserligen är inte myndigheterna i de här ärendena underställda regeringens direktivmakt. Man får inte från regeringens sida säga: Så här ska ni döma, och så här ska ni inte döma. Det är alldeles riktigt. Så ska det också vara. Men Tobias Billström är faktiskt underställd riksdagens beslut. Den ordningen måste vi också vara väldigt tydliga med, det vill säga att statsråd har att följa de beslut om lagstiftning samt bakgrund och förarbeten till lagstiftning som riksdagen har tagit fram, och det är ett sådant exempel som jag nu hänvisar till. Därför räcker det inte att säga: Jag har inte rätt att styra myndigheterna. Riksdagen har nämligen rätt att styra dig.

Den här skuggboxningen, som detta kan framstå som, är alltså annorlunda än vad det först ser ut som, därför att det går att agera. Det holländska exemplet är ett annat lands exempel – det är alldeles riktigt. Men där har man ändå visat att man kan ha åsikter. Här finns åsikten redan – i riksdagens beslut. Det enda jag efterfrågar är att Tobias Billström som migrationsminister ska ta initiativ för att riksdagens beslut också ska efterlevas. Det är ingen omöjlighet för Tobias Billström att göra det. Det går bra att föra den diskussionen genom myndighetsdialogen. Det går bra att sammankalla till en översyn av utlänningslagstiftningen på den här punkten. Det går bra att på en mängd olika sätt ta initiativ som migrationsminister för att klargöra hur riksdagens tidigare fattade beslut ska verkställas.

När vi i dag ser hur homosexuella, bisexuella och HBT-personer generellt avvisas till Iran med hänvisning till att de kan leva diskret så bör

man vara medveten om att så länge detta fortsätter att ske så sker det med ministrernas goda minne. Och han kan agera, men han väljer hittills att inte göra det. Jag väntar fortfarande på ett konkret och tydligt svar. Så länge han inte ger svar på vad han är beredd att göra för att riksdagens beslut faktiskt ska vara giltigt så låter han det ske utan att agera trots att möjligheten finns.

Det betyder i praktiken att de homosexuella som riskerar avvisning än så länge har att lita till att deras ärenden görs kända i medierna. Tvärtom vad Tobias Billström vill ska vara fallet så är det alltså i dag i stor utsträckning medierna som avgör vem som kan anses ha *sur place*-skäl för att få stanna. Lyfts ett ärende fram i ett stort nyhetsuppslag i någon av våra stora tidningar så ökar chanserna betydligt att få stanna. Men det är ju inte – det var vi ju överens om – medierna som ska avgöra vem som ska få möjlighet att stanna eller inte, utan det är om man riskerar förföljelse.

Tobias Billström, svara nu på den avgörande frågan i det här sammanhanget: Vilka åtgärder är du beredd att vidta för att riksdagens beslut också ska få avsedd verkan?

Anf. 120 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Den svenska regeringen ser mycket allvarligt på situationen i Iran vad gäller mänskliga rättigheter. Det är ett mycket osäkert land när det gäller de här frågorna. Sverige, precis som den europeiska unionen, tar kontinuerligt upp frågor som rör dödsstraff och andra frågor rörande mänskliga rättigheter, såsom situationen för homosexuella, bisexuella och transpersoner, med olika företrädare för den iranska regeringen, och vi gör detta kraftfullt.

Men när det gäller den fråga som Kalle Larsson tar upp som handlar om den individuella prövningen av asylfall måste jag än en gång repetera hur ordningen ser ut. Migrationsverket och migrationsdomstolarna bedömer varje asylansökan individuellt. Varje asylansökan ska prövas individuellt och en samlad bedömning ska göras av de uppgifter som framkommer i ärendet, det vill säga sökandens egen berättelse tillsammans med vad som är allmänt känt om förhållandena i hemlandet. Då följer av detta automatiskt att en bedömning alltid måste göras utifrån omständigheterna i det enskilda ärendet och bland annat beakta den omfattande rapporteringen om förhållandet i de asylsökandes hemländer, det allmänna perspektivet när det gäller mänskliga rättigheter och till exempel, som i fallet med Iran, beakta sharialagstiftningen.

Men de rapporter som Kalle Larsson nämner här är ju bara en liten del av det underlag som myndigheterna kan använda sig av vid bedömningarna. Utrikesdepartementets rapport om situationen för de mänskliga rättigheterna i Iran bygger på utredningar som har gjorts på plats och som uppdateras år från år. Den generella informationen om situationen i detta land, i detta fall för homosexuella, utgör ju bara fonden för den centrala bedömningen i ett enskilt ärende. Det är fortfarande så att den aktuella personen måste göra sannolikt att just han eller hon faktiskt riskerar förföljelse mot bakgrund av de individuella omständigheterna i just hans eller hennes fall.

Vi vet ju, just med utgångspunkt i det jag sade om osäkerheten i Iran när det gäller mänskliga rättigheter, att myndigheterna ibland inte tvekar

att väva in anklagelser om homosexualitet när man vill komma åt till exempel företrädare för oppositionen. Då är det kanske ett perspektiv som ska få större vikt och tas in i just den enskilda bedömningen.

Men jag tycker fortfarande att den här debatten visar på att vi har lite olika uppfattningar i regeringen och i Vänsterpartiet om den ordning som ska gälla inom ramen för den nya instans- och processordningen. När Kalle Larsson nu säger att jag som minister måste agera så ligger det implicit i det att jag som minister måste överträda mina befogenheter som konstitutionen har ställt upp, till exempel att jag då skulle göra som den nederländska ministern Verdonk, det vill säga att gå in och börja fatta beslut med utgångspunkten att homosexuella iranier får uppehållstillstånd på, som i det nederländska fallet, humanitära grunder. Det kan jag inte göra, därför att så ser inte lagstiftningen ut.

Det är också på mycket goda grunder vi inte har skapat en sådan lagstiftning. I så fall skulle vi nämligen stå kvar på den punkt där vi stod 1996, när arbetet med att revidera den dåvarande utlänningslagen drog i gång. Det fanns då ett djupt missnöje i Sverige med att det var politiker som satt och röstade och avgjorde hur saker skulle falla ut i de enskilda ärendena. Jag vill inte tillbaka till den tiden. Jag vill fortsätta med den nya instans- och processordningen, fortsätta med tvåpartsförfarandena och fortsätta med att det är domstolarna som genom praxisbildning avgör vad som är rätt och fel när det gäller asylrätten.

Däremot ska jag avslutningsvis säga en sak: När vi kommer in på diskussionen om skyddsgrunds- eller asylprocedurdirektivet, som ju finns och bereds inom ramen för den europeiska unionen, är det möjligt att den här diskussionen kommer upp på nytt. Då får vi kanske möjlighet att träffas på nytt här i kammaren och diskutera de här frågorna.

Jag vill dock väldigt noga poängtera att jag som statsråd inte tänker medverka till att rubba denna balans som vi har byggt upp inom processordningen för asylärenden. Det tycker jag är väldigt viktigt att slå fast.

Anf. 121 KALLE LARSSON (v):

Fru talman! Man kan vara politiker och minister på minst två sätt. Man kan inleda med att säga vad man inte får göra. Man kan tala om alla begränsningar som finns och vad som är att överträda sina befogenheter – jag har inte rätt, jag har inte möjlighet, jag får inte göra det ena eller det andra. Det är ett sätt som Tobias Billström hittills har valt.

Det finns ett annat sätt. Det är att säga vad man står för, vad man tycker och vad man tänker. Det betyder inte att man överträder ministers befogenheter, framför allt inte i de fall där det faktiskt föreligger klara och tydliga riksdagsbeslut som man har att verkställa. Det var lite oklart om Tobias Billström ansåg att han som minister bör verkställa riksdagens beslut eller om han är oförmögen att göra också detta.

Jag beklagar att Tobias Billström väljer den första vägen som minister. Det är byråkratens väg. Det är ministern som sitter för sin egen skull som talar på det sättet. Det jag skulle önska är en migrationsminister som agerar utifrån en politisk övertygelse. Och här är det ju ingen svår politisk övertygelse vi efterfrågar utan den politiska övertygelse som sedan länge är fastslagen i riksdagens beslut: att man inte ska behöva dölja sin sexuella läggning eller sin könsidentitet och att man inte ska avvisas till ett land där man med nödvändighet måste göra detta för att

inte riskera förföljelse. Kunde vi åtminstone få en klar och tydlig åsikt om hur denna fråga bör hanteras vore det välkommet.

Jag har inte begärt att man ska gå in i några enskilda ärenden. Jag har inte begärt att man ska säga hur domstolar ska pröva eller avgöra ärenden. Jag har efterfrågat migrationsministerns hjärta när det gäller frågor om hur homosexuella ska behandlas i migrationslagstiftningen och i praxis, och det hjärtat efterfrågar jag fortfarande. Finns det ett, eller kommer byråkraten att fortsätta att svara?

Jag är övertygad om att det finns möjligheter för den som så önskar. Att som jag nämnde – för att bara ge ett exempel – sammankalla till en översyn av utlänningslagstiftningen för att ytterligare tydliggöra hur den här frågan ska hanteras är *en* väg att gå. Ministern har säkert fantasi nog att hitta på fler vägar – om han nu inte vill välja byråkratens väg.

Anf. 122 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m):

Fru talman! Det tycks råda en viss begreppsförvirring så här på eftermiddagen här i riksdagens kammare i denna interpellationsdebatt mellan mig och Kalle Larsson kring frågan om vad riksdagen egentligen har beslutat och vad som är regeringens uppgift.

Låt oss gå tillbaka till den proposition som Kalle Larsson nu vid ett flertal tillfällen har hänvisat till, det vill säga 2005/06:6 som är den proposition som låg till grund för riksdagens beslut på de här punkterna, så ska jag citera ur den för kammarens protokoll och alla som lyssnar. Här står nämligen klart och tydligt att ”om en person i hemlandet har levt på ett sätt som minimerat risken för förföljelse, t.ex. genom att dölja sin sexuella läggning, kan denna omständighet ha betydelse vid riskbedömningen. Det hindrar dock inte att den enskilde, på grund av sin sexuella läggning, skall anses tillhöra en viss samhällsgrupp och det får aldrig krävas” – notera detta: får aldrig krävas – ”att personen i fråga skall göra avkall på en sådan grundläggande egenskap vid ett återvändande. Riskbedömningen måste göras med utgångspunkt i omständigheterna i det enskilda fallet och de närmare gränsdragningarna för prövningen i detta avseende av asylskäl som rör förföljelse på grund av kön eller sexuell läggning får överlämnas åt rättstillämpningen att göra” – klart som korvspad!

Här är begränsningarna för den politiska makten. Det handlar inte om byråkrati, Kalle Larsson; det handlar om grundläggande principer för hur vi vill att asylrätten ska tillämpas. Vill vi att det ska vara politiker som sitter bakom stängda dörrar i slutna rum och fattar beslut om människors rätt att få stanna eller inte? Eller vill vi ha en ordning där det är våra rättsliga instanser som på grundval av lagar och förordningar, och i slutändan också en utvecklad praxis, fattar beslut i dessa ärenden?

Jag och regeringen anser att det är den senare vägen vi ska välja. Jag måste dock säga, efter att ha lyssnat lite på Kalle Larsson, att jag ibland undrar om han inte lutar åt att det ändå vore bra om vi gick tillbaka till den förra ordningen där man hade möjlighet att påverka saker och ting i de enskilda fallen. Jag tycker att det vore olyckligt om vi såg en sådan utveckling.

Överläggningen var härmed avslutad.

18 § Bordläggning

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Anmäldes och bordlades
Proposition
2006/07:3 Ändringar i luftfartslagen

19 § Anmälan om interpellationer

Anmäldes att följande interpellationer framställdes

den 25 oktober

2006/07:30 Trygghet vid ålderdom

av *Siw Wittgren-Ahl* (s)
till statsrådet *Cristina Husmark Pehrsson* (m)

den 26 oktober

2006/07:31 Regeringens strypning av mångfalden i medierna

av *Morgan Johansson* (s)
till statsrådet *Lena Adelsohn Liljeroth* (m)

2006/07:32 Pandemiberedskap och vaccinförsörjning

av *Ylva Johansson* (s)
till statsrådet *Maria Larsson* (kd)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 november.

20 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 25 oktober

2006/07:56 Dödsdömda kvinnor i Iran

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2006/07:57 Mandéernas situation i Irak

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2006/07:58 Biståndet till Uganda och förtryck av HBT-personer där

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till statsrådet *Gunilla Carlsson* (m)

2006/07:59 Situationen för den iranske aktivisten **Manuchehr Mohammadi**

av *Birgitta Ohlsson* (fp)
till utrikesminister *Carl Bildt* (m)

2006/07:60 Etnisk rensning i Irak
av *Luciano Astudillo* (s)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
2006/07:61 Kronofogdemyndigheten
av *Kerstin Engle* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 november.

21 § Anmälan om skriftliga svar på frågor

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 25 oktober

2006/07:9 Arbetskraftsinvandring och asylpolitik
av *Göte Wahlström* (s)
till statsrådet Tobias Billström (m)
2006/07:20 Tonnageskatt för sjöfarten
av *Claes-Göran Brandin* (s)
till finansminister Anders Borg (m)
2006/07:26 Visumtvång för medborgare från Bolivia
av *Alice Åström* (v)
till utrikesminister Carl Bildt (m)
2006/07:29 Synen på skatter och avgifter
av *Peter Hultqvist* (s)
till finansminister Anders Borg (m)
2006/07:30 Utbyggnad av E 22
av *Christer Nylander* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)
2006/07:31 Grekiskt Kulturcentrum
av *Siv Holma* (v)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)
2006/07:32 A-kassans regler
av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)
2006/07:33 Kontroll av sjukskrivningar
av *Michael Hagberg* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)
2006/07:34 Vindkraftscentrum på Gotland
av *Christer Engelhardt* (s)
till näringsminister Maud Olofsson (c)
2006/07:36 Neddragningarna i vuxenutbildningen
av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet Jan Björklund (fp)
2006/07:38 Påföljdssystemet
av *Susanne Eberstein* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:41 Respekt för ämbetsutövningen

av *Peter Hultqvist* (s)
till statsrådet Tobias Billström (m)

2006/07:42 Munkavle på arbetsplatsen

av *Luciano Astudillo* (s)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:43 Arbetslivsinstitutets kompetens

av *Louise Malmström* (s)
till statsrådet Sven Otto Littorin (m)

2006/07:45 Trovärdigheten i Sveriges utrikespolitik

av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:47 Medel till kommun för rivning av bostadshus

av *Agneta Gille* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:48 Kommunministerns aktieinnehav

av *Hans Hoff* (s)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:49 Framtiden för Visingsöfärjan

av *Tobias Krantz* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:53 Försvarsberedningens framtid

av *Ulrica Messing* (s)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 november.

22 § Kammaren åtskildes kl. 15.46.

Förhandlingarna leddes

av talmannen från sammanträdets början till och med 12 § anf. 22 (delvis),

av förste vice talmannen därefter till ajourneringen kl. 13.54 och

av tredje vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

PER PERSSON

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Anmälan om förändringar i regeringens sammansättning	1
3 § Anmälan om ersättare för statsråd	1
4 § Val.....	1
Anf. 1 INGER RENÉ (m)	1
5 § Val av av ledamöter och suppleanter i Europarådets svenska delegation	2
6 § Avsägelse	2
7 § Anmälan om kompletteringsval till riksdagens valberedning.....	2
8 § Meddelande om allmänpolitisk debatt.....	3
9 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	3
10 § Svar på interpellation 2006/07:23 om nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten	3
Anf. 2 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	3
Anf. 3 TINA EHN (mp).....	4
Anf. 4 ANITA BRODÉN (fp).....	5
Anf. 5 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	5
Anf. 6 TINA EHN (mp).....	6
Anf. 7 ANITA BRODÉN (fp).....	6
Anf. 8 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	7
Anf. 9 TINA EHN (mp).....	7
Anf. 10 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c).....	7
11 § Svar på interpellation 2006/07:18 om skolan i regeringsförklaringen.....	8
Anf. 11 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	8
Anf. 12 ROSSANA DINAMARCA (v).....	9
Anf. 13 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	10
Anf. 14 TALMANNEN	11
Anf. 15 ROSSANA DINAMARCA (v).....	11
Anf. 16 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	12
Anf. 17 ROSSANA DINAMARCA (v).....	13
Anf. 18 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	14
12 § Svar på interpellation 2006/07:19 om massarbetslöshet bland IT-tekniker i samband med hem-pc-reformens avskaffande	15
Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m)	15
Anf. 20 MONICA GREEN (s).....	16
Anf. 21 DÉSIRÉE LILJEVALL (s).....	17
Anf. 22 Finansminister ANDERS BORG (m)	17
Anf. 23 MONICA GREEN (s).....	18
Anf. 24 GUNNAR ANDRÉN (fp).....	19
Anf. 25 Finansminister ANDERS BORG (m)	20
Anf. 26 MONICA GREEN (s).....	21
Anf. 27 Finansminister ANDERS BORG (m)	21

13 § Svar på interpellation 2006/07:20 om skatteundragande och skattefusk.....	22
Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m).....	22
Anf. 29 MARIE ENGSTRÖM (v)	23
Anf. 30 Finansminister ANDERS BORG (m).....	24
Anf. 31 MARIE ENGSTRÖM (v)	25
Anf. 32 Finansminister ANDERS BORG (m).....	25
Anf. 33 MARIE ENGSTRÖM (v)	27
Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m).....	27
14 § Svar på interpellation 2006/07:8 om human flyktingpolitik	28
Anf. 35 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	28
Anf. 36 KALLE LARSSON (v).....	29
Anf. 37 GÖRAN LINDBLAD (m).....	30
Anf. 38 BODIL CEBALLOS (mp)	32
(forts. 16 §).....	33
Ajournering.....	33
Återupptagna förhandlingar	33
15 § Frågestund.....	33
Anf. 39 TREDJE VICE TALMANNEN	33
<i>Sjukintyg från första dagen.....</i>	<i>33</i>
Anf. 40 MAGDALENA ANDERSSON (m).....	33
Anf. 41 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	33
Anf. 42 MAGDALENA ANDERSSON (m).....	34
Anf. 43 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	34
<i>Rätten till facklig verksamhet</i>	<i>34</i>
Anf. 44 LUCIANO ASTUDILLO (s)	34
Anf. 45 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	35
Anf. 46 LUCIANO ASTUDILLO (s)	35
Anf. 47 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	35
<i>Folkhälsopolitiken</i>	<i>35</i>
Anf. 48 GUNVOR G ERICSON (mp).....	35
Anf. 49 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	36
Anf. 50 GUNVOR G ERICSON (mp).....	36
Anf. 51 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	36
<i>Effektivisering av myndigheter</i>	<i>36</i>
Anf. 52 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	36
Anf. 53 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp)	36
Anf. 54 JÖRGEN JOHANSSON (c).....	37
Anf. 55 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp)	37
<i>Klimatmålen.....</i>	<i>37</i>
Anf. 56 ANDERS YGEMAN (s)	37
Anf. 57 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	37
Anf. 58 ANDERS YGEMAN (s)	38
Anf. 59 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	38
<i>Antalet platser i äldreboendet.....</i>	<i>38</i>

Anf. 60 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	38
Anf. 61 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	38
Anf. 62 ROSITA RUNEGRUND (kd).....	39
Anf. 63 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	39
<i>Beredningen av regeringsförslag</i>	39
Anf. 64 LENA OLSSON (v).....	39
Anf. 65 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	40
Anf. 66 LENA OLSSON (v).....	40
Anf. 67 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	40
<i>Alkoholpolitiken</i>	40
Anf. 68 JOHAN PEHRSON (fp)	40
Anf. 69 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	41
Anf. 70 JOHAN PEHRSON (fp)	41
Anf. 71 Statsrådet MARIA LARSSON (kd).....	41
<i>Anslag till idrotten</i>	42
Anf. 72 LARS WEGENDAL (s).....	42
Anf. 73 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	42
Anf. 74 LARS WEGENDAL (s).....	42
Anf. 75 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	43
<i>Miljöpolitiken</i>	43
Anf. 76 SVEN BERGSTRÖM (c)	43
Anf. 77 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	43
Anf. 78 SVEN BERGSTRÖM (c)	44
Anf. 79 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	44
<i>Kyrkliga aktiviteter i skolan</i>	44
Anf. 80 MIKAEL OSCARSSON (kd)	44
Anf. 81 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	44
Anf. 82 MIKAEL OSCARSSON (kd)	45
Anf. 83 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	45
<i>Anslagen till skolan</i>	45
Anf. 84 MARIE GRANLUND (s)	45
Anf. 85 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	46
Anf. 86 MARIE GRANLUND (s)	46
Anf. 87 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	46
<i>Villkoren för gränspendlare i Norrbotten</i>	47
Anf. 88 KRISTER HAMMARBERGH (m)	47
Anf. 89 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	47
Anf. 90 KRISTER HAMMARBERGH (m)	47
Anf. 91 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	48
<i>Kostnaden för socialbidrag</i>	48
Anf. 92 MARITA ULVSKOG (s).....	48
Anf. 93 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	48
Anf. 94 MARITA ULVSKOG (s).....	48
Anf. 95 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	49
<i>Den högre utbildningen</i>	49
Anf. 96 INGEMAR VÄNERLÖV (kd)	49
Anf. 97 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp).....	49
Anf. 98 INGEMAR VÄNERLÖV (kd)	50

Anf. 99 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp)	50	Prot. 2006/07:15
<i>Privata arbetsförmedlingar</i>	50	26 oktober
Anf. 100 KARL SIGFRID (m).....	50	
Anf. 101 Statsrådet SVEN OTTO LITTORIN (m).....	50	
Anf. 102 KARL SIGFRID (m).....	51	
<i>EU:s alkoholstrategi</i>	51	
Anf. 103 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	51	
Anf. 104 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	51	
Anf. 105 DÉSIRÉE PETHRUS ENGSTRÖM (kd)	52	
Anf. 106 Statsrådet MARIA LARSSON (kd)	52	
<i>Omlokaliseringen av Riksställningar</i>	52	
Anf. 107 ANNE LUDVIGSSON (s)	52	
Anf. 108 Statsrådet JAN BJÖRKLUND (fp)	53	
Anf. 109 TREDJE VICE TALMANNEN	53	
16 § (forts. från 14 §) Svar på interpellation 2006/07:8 om		
human flyktingpolitik (forts.)	53	
Anf. 110 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	53	
Anf. 111 KALLE LARSSON (v).....	54	
Anf. 112 GÖRAN LINDBLAD (m).....	55	
Anf. 113 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	56	
Anf. 114 KALLE LARSSON (v).....	57	
Anf. 115 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	58	
17 § Svar på interpellation 2006/07:15 om avvisning av		
homosexuella asylsökande	58	
Anf. 116 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	58	
Anf. 117 KALLE LARSSON (v).....	59	
Anf. 118 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	61	
Anf. 119 KALLE LARSSON (v).....	62	
Anf. 120 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	63	
Anf. 121 KALLE LARSSON (v).....	64	
Anf. 122 Statsrådet TOBIAS BILLSTRÖM (m).....	65	
18 § Bordläggning.....	66	
19 § Anmälan om interpellationer.....	66	
20 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	66	
21 § Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	67	
22 § Kammaren åtskildes kl. 15.46.....	68	

Prot. 2006/07:15
26 oktober

Elanders Gotab, Stockholm 2006